

RAZEM ZMIENIAMY ŚLĄSKIE

Biuletyn informacyjny
Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Śląskiego

04/2017

ISSN 2450-0895
egzemplarz bezpłatny

NASZE DOBRE WZORNICTWO

Już po raz dwunasty produkty i usługi, które zmieniają na lepsze region i nasze codzienne życie, nagrodzono w konkursie „Śląska Rzecz”.

W

tegorocznej edycji plebiscytu doceniono także publikację „Po nitce do kłębka” przygotowaną przez tarnogórskie Wydawnictwo KA na zamówienie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Projekt graficzny to praca absolwentki Akademii Sztuk Pięknych **Magdaleny Frączek**. To przejrzysty i funkcjonalny poradnik dla zainteresowanych pozyskaniem dotacji w ramach RPO WSL 2014-2020. Wydawnictwo jest drogowskazem dla beneficjentów wśród gąszczy przepisów. Czytelnik w szybki i łatwy sposób odnajdzie w nim interesujący go obszar wsparcia.

„Śląska Rzecz” to regionalny konkurs, w którym doceniane są wysoka jakość oraz funkcjonalne i innowacyjne rozwiązania projektowe. Nagrody są przyznawane w kilku kategoriach: produkt, grafika użytkowa oraz usługa. W tym roku zgłoszono ponad 50 produktów i usług.

Wystawę pokonkursową nagrodzonych i wyróżnionych produktów oraz usług można było oglądać na Zamku Cieszyn, w Dobrotece w Dobrodzieniu oraz podczas Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Patronat honorowy nad wydarzeniem objął Marszałek Województwa Śląskiego **Wojciech Saługa**. ■

WESOŁYCH ŚWIĄT

**Spokojnych i pełnych miłości
Świąt
Bożego Narodzenia
oraz spełnienia zawodowego i prywatnego
w 2018 roku**

**życzy
Marszałek Województwa Śląskiego
Wojciech Saługa**

Szanowni Państwo,

Śląskie z każdym rokiem staje się bardziej przyjazne inwestorom i biznesowi. Odważnie przyciąga przedsiębiorców i firmy z potencjałem. I choć przed nami jeszcze wiele do zrobienia, już dziś możemy powiedzieć, że nasz region to dobre miejsce do prowadzenia działalności nie tylko dla wielkich rynkowych graczy, ale także małych i średnich przedsiębiorstw.

Środki RPO WSL 2014–2020 w dużej mierze dedykowane są właśnie przedsiębiorcom. Tylko na wdrażanie innowacji i prowadzenie prac badawczo-rozwojowych zarezerwowaliśmy pół miliarda euro. To nie wszystko. Prowadzący działalność gospodarczą mogą sięgnąć także po dotacje na programy outplacementowe przeznaczone dla zwalnianych pracowników, czy działania szkoleniowe i rozwojowo-doradcze wzmacniające potencjał adaptacyjny firm.

Kończący się rok to okazja, by podziękować wszystkim, którzy już skorzystali z możliwości, jakie stwarzają Fundusze Europejskie. To również dzięki Wam Śląskie jest dziś regionem nowoczesnych inwestycji. Zachęcam do dalszej aktywności, gdyż przed nami kolejnych 70 konkursów. W 2018 roku rozdysponujemy ponad 1,5 mld zł. To potężne pieniądze, które pozwolą wzmocnić kondycję regionu i podnieść jakość naszego życia.

Z okazji zbliżającego się okresu świąteczno-noworocznego, życzę Wszystkim, by ten kolejny rok był szczęśliwy i owocny w życiu osobistym i zawodowym, a dla naszego regionu był czasem intensywnego rozwoju.

foto: Tomasz Jodłowski

Wojciech Saługa
Marszałek Województwa Śląskiego

W NUMERZE

- 4 > Coraz lepiej
- 6 > O tym, jak przedsiębiorcy wzbogacają rynek
- 8 > Umiarkowanie nowatorscy
- 11 > O Funduszach i biznesie
- 12 > Od pomysłu do przemysłu
- 14 > Przedsiębiorczy liderzy zmian
- 15 > Słowem i rysunkiem
- 16 > Harmonogram naboru wniosków
o dofinansowanie dla RPO WSL 2014-2020
- 18 > Pomysł, który się opłaca
- 19 > Gdy fundusze spadają z nieba
- 20 > Cyfrowy wymiar biznesu
- 21 > Zobacz, jak oni to robią
- 22 > To może być Twoja druga szansa
- 23 > Koniec czy początek?
- 24 > W poszukiwaniu work-life balance
- 25 > Rodzicielstwo kontra praca
- 26 > Śląskie inwestuje w kadry
- 27 > Bezcenne szkolenia
- 28 > Kto pyta, mniej błądzi
- 30 > EFS-owe Śląskie
- 31 > Zmiany w zasadach oznaczania projektów

Razem zmieniamy Śląskie – Biuletyn Informacyjny RPO WSL, wydawany na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, ul. Ligonia 46, 40-037 Katowice, Wydział Rozwoju Regionalnego, fundusze@slaskie.pl, www.rpo.slaskie.pl

Wydawca: Wydawnictwo KA, e-mail: wydawnictwo@kasc.pl, www.kasc.pl

Redakcja: Stanisław Grabowski, Łukasz Karkoszka, Joanna Tomczyk-Lidochowska, Dominik Wójcik • Współpraca z redakcją: Agnieszka Cieplik (UM WSL), Agnieszka Gajewska (UM WSL), Agata Woźniak (UM WSL), Paulina Cius (ŚCP), Piotr Kucharski (WUP)

Opracowanie i skład: Wydawnictwo KA s.c. • Druk: Mikopol

Zdjęcia na okładce: Fundusze Europejskie – przykładowe formy wsparcia w ramach RPO WSL • fot. Maciej Motylewski, Obrazy licencjonowane przez Depositphotos.com/ Drukarnia Chroma

Publikacja bezpłatna, współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

CORAZ LEPIEJ

Rozmowa z Michałem Gramatyką,
Wicemarszałkiem Województwa Śląskiego

Fot. Archiwum UM WSL

W województwie w ostatnich tygodniach prowadzona była kampania promocyjna RPO WSL 2014-2020 pod hasłem „Śląskie – przyspieszamy!”. Na jakim etapie znajduje się wydatkowanie unijnych funduszy?

Jesteśmy na półmetku drugiej perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2014-2020. Sprawna realizacja programów powoduje, że powoli kończą się konkursy ogłoszone przez instytucje zaangażowane we wdrażanie. Zarząd ogłosił dotychczas 244 nabory konkursowe na łączną kwotę dofinansowania w wysokości 10,78 mld zł. Od początku realizacji RPO WSL 2014-2020 wybrał ponad 2 tysiące wniosków na łączną wartość dofinansowania w wysokości 6,63 mld zł. W przyszłym roku planujemy ogłoszenie kolejnych 70 naborów na kwotę około 1,5 mld złotych. Najwięcej środków zostanie przekazanych na wzmocnienie potencjału edukacyjnego, efektywność energetyczną, odnawialne źródła energii, włączenie społeczne i regionalny rynek pracy. Nadal będziemy wspierać projekty dotyczące modernizacji energetycznej obiektów, zarówno mieszkalnych, jak i obiektów użyteczności publicznej, ponadto projekty dotyczące budowy zintegrowanych węzłów przesiadkowych, parkingów typu Park&Ride i Bike&Ride, wdrażania inteligentnych systemów transportowych. W obszarze edukacji dofinansowanie jest skierowane na projekty służące podnoszeniu jakości usług, począwszy od poziomu edukacji przedszkolnej, poprzez kształcenie ogólne i zawodowe, na kształceniu ustawicznym osób dorosłych skończywszy. Wspieramy również uzdolnioną młodzież poprzez autorski projekt stypendialny.

Co uznaje Pan za największy do tej pory sukces związany z wdrażaniem Programu?

Efektywność wdrażania, o której już wspominałem, jest dla nas bardzo ważna. Dla zobrazowania postępu odniosę się do wartości obecnie wybranych już projektów do dofinansowania i powiem, że angażują one środki na poziomie niemal całej alokacji programu regionalnego z poprzedniej perspektywy – 2007-2013. To pokazuje dynamikę naszych prac i niewątpliwie daje nam poczucie sukcesu. Oczywiście to nie jest koniec pracy, bo przypomnę, że wdrażamy największy regionalny program i czwarty wśród wszystkich programów operacyjnych. To ogromne wyzwanie, ale dzisiaj mogę

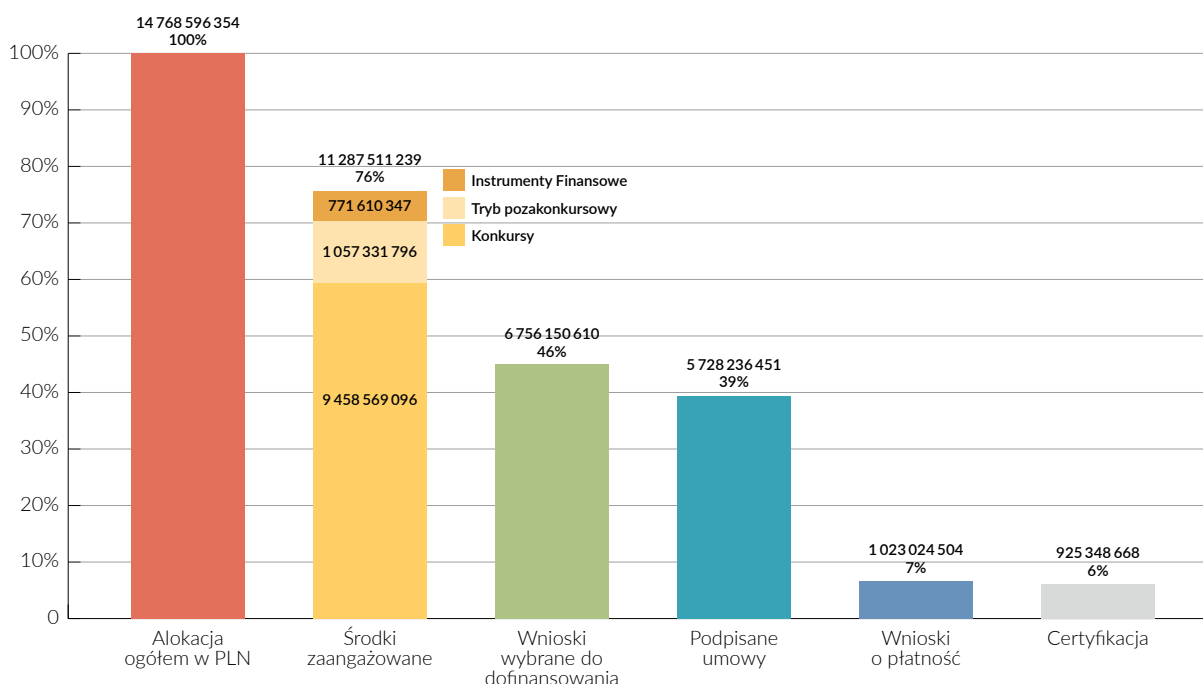
z pełną odpowiedzialnością powiedzieć, że jesteśmy do niego dobrze przygotowani. Wdrażanie Programu jest obwarowane wieloma reżimami finansowymi określonymi przez Komisję Europejską. Jednym z nich jest konieczność wywiązywania się z nakładanego corocznie celu finansowego wynikającego z tzw. zasady n+3. Brak osiągnięcia określonego przez Komisję poziomu powoduje utratę części środków. Uznaję więc za kolejny sukces fakt, że w tym roku przekroczyliśmy ten poziom o 40%. Ta nadwyżka zalicza się już na poczet przyszłorocznego wskaźnika. Możemy również pochwalić się bardzo sprawną certyfikacją wydatków w Komisji Europejskiej. Wiele zależy tutaj oczywiście od sprawnie realizowanych płatności przez naszych beneficjentów. Po naszej stronie natomiast jest rzetelne sprawdzenie wydatków i sprawne wystanie ich do Komisji w celu dokonania refundacji. Wspólnym sukcesem – naszym i beneficjentów – jest obecnie wysoki wskaźnik finansowy i rzeczowy w obszarze, który oferuje środki dla przedsiębiorców na projekty z dziedziny innowacji. To pozwala realnie ocenić, że nie ma ryzyka utraty środków zablokowanych na rezerwie wykonania w tym obszarze. Optymistyczne prognozy są również w tym względzie dla obszaru wsparcia regionalnego rynku pracy oraz działań na rzecz włączenia społecznego. Oczywiście w wielu pozostałych sferach mamy jeszcze dużo pracy do wykonania.

Pozytywny jest też fakt zakończenia negocjacji i zawarcia umowy o finansowaniu z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, na uruchomienie instrumentów finansowych wdrażanych w ramach RPO WSL 2014-2020. Umowa otwiera ścieżkę dla zagospodarowania kwoty ok. 178,2 mln EUR (771,6 mln zł) na pożyczki dla przedsiębiorców oraz na rewitalizację.

To bardzo ważne, że do roli Funduszu udało się nam kolejny raz pozyskać jako partnera doświadczoną już instytucję unijną.

Dużym wyzwaniem w tej perspektywie jest nowy wymiar rewitalizacji, który mocno podkreśla zasadę komplementarności, a tym samym nadaje działaniom społecznym akcent priorytetowy. Okazuje się, że beneficjenci radzą sobie dobrze w tym zakresie, a wnioski składane w ramach programu są bardzo przemyślane i, poza efektem nowych, rewitalizowanych inwestycji,

**REALIZACJA REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO 2014-2020
(STAN NA DZIEŃ 1 GRUDNIA 2017 R.)
POSTĘP REALIZACJI RPO WSL 2014-2020 – WKŁAD UE (PLN) ORAZ % WYKORZYSTANIA ALOKACJI**

w znaczny sposób wpływają na włączenie społeczności obciążonych różnymi deficytami. Innym ważnym akcentem jest wspólne przedsięwzięcie Województwa Śląskiego i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju – agendy badawczej pn. „Silesia pod błękitnym niebem”. Agenda otwiera możliwość wyodrębnienia specjalnej puli (po 50 mln zł w ramach RPO WSL oraz POIR), która wesprze prace badawcze na rzecz nowych rynków technologii ochrony środowiska i energetyki. Rozwiązania te będą dotyczyły zasadniczo zmniejszenia energo- i zasobochłonności procesów oraz emisji zanieczyszczeń. To jeden z instrumentów składający się na tzw. pakiet antysmogowy podnoszony przez samorząd województwa.

Jakie konkursy cieszą się największym zainteresowaniem, a w których obszarach wpływa mniej wniosków i dlaczego?

Największym zainteresowaniem cieszyły się osie w ramach infrastruktury edukacyjnej, transportu i konkurencyjności MŚP. Problemy pojawiły się w obszarze rewitalizacji i infrastruktury ochrony zdrowia. W dużym zakresie dotyczyły konieczności opracowania szeregu dokumentów na poziomie regionalnym (programy zdrowotne itp.), ale nie było to możliwe bez dokumentów powstałych na szczeblu krajowym (np. mapa potrzeb zdrowotnych itp.). Przygotowanie programów rewitalizacji w gminach również było dłuższym procesem, jako że wymagało wprowadzenia regulacji ustawowych, a następnie wymusiło na samorządach nowe, szerokie podejście do problemu rewitalizacji. To wszystko spo-

wodowało, że uruchomienie naboru projektów w ramach RPO WSL nastąpiło z większym przesunięciem w czasie. Podobnie w zakresie ochrony środowiska i efektywnego wykorzystania zasobów. Tu z kolei wiązało się to z późnym przyjęciem Programu oczyszczania ścieków komunalnych na poziomie centralnym.

Jak Śląskie wypada na tle innych regionów pod względem wykorzystania środków z programu regionalnego?

Proces wdrażania programu jest zgodny z założeniami. Według ostatnich danych (10 listopada 2017 roku), kontraktacja wynosi około 38% alokacji, co daje nam 9. pozycję w kraju (średnia krajowa to 40%). Musimy jednak pamiętać o kwocie, jaką dysponujemy, czyli 3,5 mld euro. Dla lepszego zobrazowania powiem, że województwo z podium kwalifikacji posiada kontraktację na poziomie 69% przy alokacji na poziomie 1,9 mld euro. To duża różnica i nie ma mowy o podobnym wyniku w tak krótkim czasie, przy tak dużych posiadanych środkach. Należy dodatkowo zwrócić uwagę, że rok 2017 był wyjątkowy, jeżeli chodzi o liczbę ogłoszonych konkursów, co przełoży się na wyniki w roku przyszłym, kiedy beneficjenci będą podpisywać umowy na realizację swoich projektów. Do 1 grudnia 2017 r. wartość zaangażowanych środków wyniosła 11,28 mld zł, co stanowi 76% alokacji Programu. ■

pytania zadawał:
Łukasz Karkoszka

O TYM, JAK PRZEDSIĘBIORCY WZBOGACAJĄ REGION

Rozmowa z dr. Bartłojem J. Gabrysiem, adiunktem w Katedrze Przedsiębiorczości Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

Czy Śląskie jest atrakcyjnym regionem dla przedsiębiorców? Warto tu inwestować?

Atrakcyjność województwa wynika z kilku czynników. Osobiście wskazałbym trzy. Po pierwsze, siłą regionu jest stopień jego uprzemysłowienia – najwyższy w Polsce, czy nawet szerzej – w Europie Środkowej. Po drugie, jego zurbanizowanie, co wpływa na typ oferowanych, wysoce sprecyzowanych usług i po trzecie – najwyższa gęstość zaludnienia w kraju, co z kolei przekłada się na potencjał rynkowy. Wszystkie te elementy łącznie sprawiają, że działalność mieszkańców w dużym stopniu pozwala na przedsiębiorczą aktywność. Bez względu na to, czy dotyczy to otwierania nowych przedsiębiorstw, czy też przedsiębiorczości organizacyjnej, a więc tej osadzonej w już działających podmiotach gospodarczych. Dodałbym jeszcze jeden czynnik decydujący o osadzeniu inwestycji w regionie, czyli potencjał ilościowy i jakościowy wyspecjalizowanych jednostek naukowych, przekładający się często na poziom wiedzy, zarówno akademickiej, jak i specjalistycznej niezbędnej w prowadzeniu innowacyjnej działalności gospodarczej. Nieprzypadkowo duże globalne firmy, takie jak chociażby IBM, mają swoje oddziały na Śląsku. Podmiotów tego typu przybywa, co pozytywnie przekłada się na poziom przedsiębiorczości w regionie, bo tworzą punkty odniesienia w zakresie praktyki gospodarczej. To szansa nie tylko dla mieszkańców na znalezienie atrakcyjnego zatrudnienia, ale także szansa dla mniejszych firm, które często mogą kooperować w wyspecjalizowanych obszarach z tymi dużymi, często globalnymi podmiotami.

Jak Pan ocenia śląską przedsiębiorczość?

Silna industrializacja regionu sprawiła, że przywykliśmy do ciężkiej pracy, zarówno w, jak i dla zróżnicowanych podmiotów gospodarki. Dziś owocuje to korzystnym klimatem społecznym dla działalności przedsiębiorczej. Ten słynny śląski etos pracy jest naszą siłą, przekłada się na wyniki i relacje na linii klient – partner – inwestor. Korzystamy z niego w doświadczanym dzisiaj procesie odchodzenia od przemysłu ciężkiego na rzecz nowych modeli biznesu, związanych z sektorem usług i przemysłów kreatywnych. Dziś Śląskie to prężnie rozwijające się firmy działające w obszarze rynku muzycznego, wydawniczego, czy szeroko rozumianego wystawiennictwa i targów. W branży kreatywnej już dziś pracuje ponad 40 tys. osób – to kapitał ludzki, który zdecydowanie zaprocentuje w przyszłości.

Jakie inne sektory w regionie mają największy potencjał rozwojowy?

W wymiarze lokalnym przede wszystkim te, które wynikają z regionalnych potrzeb. Duże możliwości rozwoju tkwią w technologiach środowiskowych i ekoinnowacjach, które przekładają się na poprawę jakości życia mieszkańców. Potencjał mają też firmy działające w obszarach inteligentnych specjalizacji regionu: energetyce, medycynie i technologiach informacyjno-komunikacyjnych. Szczególną rolę odgrywają start-up'y działające w oparciu o nowe technologie, których obszar oddziaływania zdecydowanie wykracza poza region. Sektorem przyszłościowym jest też obszar wyspecjalizowanych usług dla ludności i dla firm w formule business-to-business (B2B).

W obecnym rozdaniu unijnych pieniędzy duży nacisk kładzie się na rozwój innowacyjności. Czy sektor małych i średnich firm ma w tym zakresie odpowiedni potencjał?

Faktyczne realizacje innowacji, zwłaszcza produktowych, zdecydowanie częściej pojawiają się tam, gdzie są wysokie nakłady finansowe, a tymi dysponują przede wszystkim duże firmy. W Polsce działa ok. 3,5 tys. takich podmiotów. Pytanie brzmi: czy to wystarczy, by stanowić napęd dla gospodarki opartej na wiedzy? Wydaje się, że w tym procesie niezbędny jest też udział sektora MŚP, który ma potencjał, by być innowacyjnym pod warunkiem, że znajdzie środki na tego typu inwestycje. Sięganie po Fundusze Europejskie to jedno z rozwiązań. Trzeba jednak pamiętać o tym, że sam pomysł nie wystarczy. Kluczowym, jest moment implementacji rozwiązań na rynku – to tu ostatecznie zapada decyzja o ich opłacalności, to tu kreatywność przekłada się na innowacyjność.

Przedsiębiorcy często jednak nie chcą inwestować w nowatorskie rozwiązania z obawy przed fiaskiem...

W przypadku znacznej liczby firm sektora MŚP pierwsza nadwyżka przychodów nad kosztami pojawia się w okolicach 18-20 miesiąca zarejestrowanego funkcjonowania. Dla mikro- i małych firm to krytyczny okres, swoiste „być albo nie być”. Niestety niewiele osób chcących prowadzić biznes zdaje sobie sprawę, że musi zagwarantować środki finansowe na ten początkowy okres, by przetrwać. Pod uwagę trzeba wziąć również niedoskonały system prawny. Mali przedsiębiorcy są w wysokim stopniu zależni od

dr Bartłomiej J. Gabryś

Pracownik naukowy Katedry Przedsiębiorczości Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, prowadzący międzynarodowe i krajowe badania w obszarze przedsiębiorczości i zarządzania, autor ponad 80 publikacji, w tym ponad 20 opublikowanych za granicą. Wielokrotny członek Komisji Oceny Wniosków w projektach współfinansowanych przez UE. Ekspert ekonomiczny wypowiadający się dla mediów (TVP, Polsat, Polsat News, TVS, Radio Katowice, Radio eM). Wykładowca Olimpiady Przedsiębiorczości, Akademii Młodego Ekonomisty, Ekonomicznego Uniwersytetu Dziecięcego czy Ekonomii dla Liceum i Technikum, prowadzący wykłady i spotkania promujące ekonomię w szkołach średnich województwa śląskiego, a także zajęcia z obszaru przedsiębiorczości i zarządzania na największych uczelniach w regionie. Opracowywał, koordynował i prowadził projekty szkoleniowe z zakresu: rozpoczynania i tworzenia własnego biznesu, przedsiębiorczości, efektywnej komunikacji, negocjacji handlowych czy zarządzania strategicznego.

foto: archiwum prywatne

swoich kontrahentów. Jeśli im nie zapłacą, często stają u progu bankructwa. Niestety, proces dochodzenia swoich praw w sądach trwa wiele miesięcy, a czasem lat. Duży podmiot jest w stanie skredytować ten okres działalności i przetrwać, mniejszy nie ma takich możliwości. Dlatego tak istotne we wdrażaniu nowatorskich rozwiązań jest odpowiednie przygotowanie merytoryczne oraz długo-okresowy dostęp do zasobów, w tym finansowych.

Porozmawiajmy chwilę o początkach zakładania firmy. Co najczęściej motywuje Polaków do prowadzenia własnego biznesu?

Można wskazać na dwa odmienne podejścia stanowiące podstawę do zakładania własnej działalności gospodarczej. Pierwsza, tzw. „opportunity based” – opiera się na szansie przedsiębiorczej, której inni nie dostrzegają. Często jest postrzegana jako motyw pozytywny i wynika z chęci wyróżnienia. Ten czynnik najczęściej determinuje przedsiębiorczych ludzi, którzy mają wiedzę, doświadczenie z danego obszaru, często własne środki finansowe i wiedzą, jak je zagospodarować, a także – co ważne – dostęp do dodatkowej wiedzy i potrafią z niej korzystać. Drugie podejście – „necessity based”, wynika z konieczności – gdzie przyszły przedsiębiorca jest „zmuszony” do założenia firmy, np. pracodawca wymusza na nim założenie działalności. Trzeba jednak pamiętać, że motywacje negatywne bardzo rzadko sprzyjają rozwojowi firm, choć z góry nie oznaczają też ich porażki.

Niektórzy, choć mają dobry pomysł na biznes, nie ruszają z własną działalnością, bojąc się porażki...

Dziś założyć firmę jest stosunkowo prosto. Wystarczy wypełnić wniosek przez internet, co zajmuje średnio kwadrans. Poważniejszym wyzwaniem jest jej utrzymanie. Większość ludzi rozpoczynających swoją przygodę z biznesem nie boi się założenia firmy, ale konsekwencji porażki wynikającej z niezajomości prawa, problemów z administracją skarbową, czy nienadążaniem za ekspresowo zmieniającymi się regulacjami prawnymi. Niedawno wykazano, że osoba, która chciałaby poświęcić czas na studiowanie tylko przepisów związanych z podatkiem VAT, musiałaby w ciągu roku przeznaczyć na to średnio cztery godziny dziennie! Nie na tym ma polegać prowadzenie biznesu.

Jak więc utrzymać firmę i efektywnie ją rozwijać?

Proponowałbym wybór wąskich specjalizacji i podejmowanie działalności w niszach rynkowych. Przedsiębiorca powinien skupiać się na tym, co stanowi podstawę bizne-

su – wdrażanie i komercjalizacja pomysłu oraz zdobywanie klientów. Wszystkie pozostałe kwestie administracyjne warto scedować na wyspecjalizowane firmy. Niech rachunkowością i księgowością zajmą się podmioty, które się w tym specjalizują. Na późniejszym etapie, jeśli nie znamy się na prowadzeniu rekrutacji, pozwólmy działać agencjom pracy. Choć jest to zauważalny wydatek, to często zdecydowanie niższy koszt.

Jakie umiejętności potrzebne są w biznesie?

Wyróżniłbym procesy komunikowania i pracy w grupie. To dość oczywiste kwestie, jednak wciąż wiele osób ma z nimi problem. Dziś badania przedsiębiorczości bardzo często skupiają się na relacjach i typach aktywności w sieciach organizacji czy budowaniu klastrów współpracy. Dla rozwoju biznesu umiejętność nawiązywania partnerskich relacji z innymi podmiotami jest niezwykle ważna. Dziś w centrum zainteresowania stawia się procesy kooperacji podmiotów, a więc jednoczesnej współpracy i konkurencji między przedsiębiorcami. Niejednokrotnie, zamiast wyniszczającej konkurencji, warto skoncentrować się na współpracy i podjęciu wysiłków na rzecz uzyskania wspólnych korzyści, np. na wspólnym dotarciu do nowych geograficznie rynków i klientów, trudnych do realizacji w pojedynkę.

Badania pokazują jednak, że w Polsce poziom kapitału zaufania społecznego jest niski. Uniemożliwia to prowadzenie skutecznej współpracy nie tylko między przedsiębiorcami, ale także na styku biznes – nauka.

Rzeczywiście jest to barierą w rozwoju organizacji. Przedsiębiorcy nie potrafią korzystać z tego, co daje nauka, a środowisko naukowe często nie mówi językiem biznesu. Choć korzyści są obustronne, dlatego zarówno akademicy, jak i przedsiębiorcy, powinni wykazać się większą gotowością do współpracy. Świadomość upływu czasu – od badań, prototypu do rynkowego wdrożenia – nie zawsze korzystnie wpływa na spodziewane efekty finansowe, co odstrasza biznes. Tu jednak pojawia się pytanie: czy potrafimy myśleć perspektywnie i wyjść poza krótkoterminowo rozumiany wynik finansowy? Wiele zależy od nastawienia umysłu przedsiębiorcy: jeśli ktoś myśli jak mikroprzedsiębiorca, to wysoce prawdopodobne, że nim pozostanie, ale jeśli potrafi spojrzeć szerzej na swoją firmę i dostrzec w niej potencjał dużego biznesu, to jest szansa, że będzie w stanie dojść do pułapu dużego przedsiębiorstwa. ■

rozmawiał:
Łukasz Karkoszka

UMIARKOWANIE NOWATORSCY

Poszukując odpowiedzi na współczesne wyzwania i trendy otoczenia biznesowego, bardzo często trafiamy na słowo „**innowacja**” lub „**innowacyjność**”. Wydaje się czasami, że nadużywamy tych pojęć, tłumacząc nimi często proste zmiany czy udoskonalenia. Jest to spowodowane z jednej strony „**pojemnością**” terminu „**innowacja**”, a z drugiej jej rosnącą popularnością w życiu gospodarczym. Czy ta popularność wynika obecnie z mody, czy z potrzeby?

Podążając za słowami M. Chludzińskiego, to „(...) możemy mówić o modzie na innowacje. (...) Dzięki temu ludzie zaczynają myśleć w innowacyjny sposób, tworzy się cała kultura i organizacja innowacji. Z tego zaś pomysły, które mogą zarabiać pieniądze i budować wartość dodaną” [Chludziński, 2016]. Z drugiej strony potrzeba, wynikająca z dynamicznie rozwijającego się rynku globalnego, gdzie liczba innowacji bardzo szybko wzrasta. Przedsiębiorstwa, będąc częścią tego rynku, nawet jeśli same nie są innowacyjne, to funkcjonują w coraz bardziej innowacyjnym otoczeniu. Jak podkreślają badacze problemu, „(...) innowacje stają się coraz częściej kluczowym przesłaniem budowania współczesnych strategii oraz korespondujących z nimi modeli biznesowych” [Brzóska 2014]. „W świecie coraz silniejszej konkurencji innowacje nie są tylko fanaberią przedsiębiorcy, czy fantazją inżyniera. Innowacyjnym trzeba być po to, by się rozwijać i zarabiać pieniądze” [Konarski, 2012]. Celem artykułu jest krótka dyskusja pojęcia innowacji i innowacyjności, wskazanie ich znaczenia we współczesnej gospodarce, ocena stopnia innowacyjności przedsiębiorstw w województwie śląskim wraz z prezentacją potencjału i barier ich nowatorskiego rozwoju.

TEORETYCZNIE RZECZ UJMUJĄC

Jak twierdzi A. Bukowski, „(...) pojęcie innowacja należy do tych terminów, które poprzez swoją wieloznaczność, a jednocześnie atrakcyjne tło cywilizacyjno-kulturowe, w jakim powstawały i krzęły, wiele obiecują, ale niewiele wyjaśniają” [Bukowski, Rudnicki, 2014]. Ta

Za dwie najważniejsze cechy innowacji uznaje się nowość i tworzenie wartości w postaci „twardych” wyników ekonomicznych czy rynkowych, jak i korzyści społecznych.

wieloznaczność jest często wykorzystywana podczas dyskusji o przyszłości rozwoju przedsiębiorstw, regionu czy państwa. Innowacje stały się strategicznym wytrychem – kto nie jest innowacyjny, nie jest konkurencyjny, nowoczesny itp.

W klasycznym ujęciu „(...) innowacje (od. łac. innovatio), czyli odnowienie, to ciąg działań prowadzących do wytworzenia nowych lub ulepszonych produktów, procesów technologicznych lub systemów organizacyjnych”. Termin ten do ekonomii wprowadził J. A. Schumpeter [1960]. Szerokie ujęcie innowacji przedstawia również P. Drucker, twierdząc, że to świadoma i korzystna zmiana wynikająca z potrzeb lub systematycznej obserwacji otoczenia. Podkreśla to znaczenie ekonomiczne i społeczne innowacji [Drucker, 1992].

Współczesne ujęcie pojęcia innowacja opiera się na założeniach Podręcznika OSLO [OECD 2005] i oznacza nową ideę, która znalazła zastosowanie czy nowy pomysł, który sprawdza się w działaniu, nowe procesy, rozwiązania marketingowe czy organizacyjne. Odróżniamy to od usprawnienia, które jest jedynie elementem szerszego procesu udoskonaleń i zmian. Innowacje nierozłącznie wiążą się ze zmianą, nowością, reformą czy działalnością nowatorską. Dlatego jako dwie najważniejsze cechy innowacji uznaje się nowość i tworzenie wartości. Nowość wynikająca z zastosowania odkrycia lub wynalazku (ujęcie wąskie), która bardzo często ma zasięg globalny, ale również nowość, która polega na wypracowaniu (lub zakupie) produktów, procesów czy zmian organizacyjnych, które są nowe dla organizacji i znacznie (pozytywnie) wpływają na rezultaty jej funkcjonowania (ujęcie szerokie). Pozytywny wpływ wyznaczany jest przez wartość, jakie generują innowacje zarówno w postaci „twardych” wyników ekonomicznych czy rynkowych, jak i korzyści społecznych.

INNOWACJE A INNOWACYJNOŚĆ

Do rozwoju innowacji niezbędna jest innowacyjność, czyli „skłonność” i zdolność do tworzenia, wdrażania i absorpcji innowacji. Zwraca się przy tym uwagę na zna-

Dr hab. inż. Lilla Knop – prof. nzw. Pol. Śl.

Od początku swojej kariery naukowej związana z Politechniką Śląską. Pracuje na Wydziale Organizacji i Zarządzania. Jej głównymi specjalizacjami są: zarządzanie strategiczne, zarządzanie innowacjami i sieci współpracy. Jest autorką i współautorką ponad 100 publikacji naukowych, kilkudziesięciu ekspertyz z zakresu identyfikacji i zarządzania klastrami, zarządzania innowacjami, strategii przedsiębiorstw i regionów. Jest członkiem Zarządu Głównego Towarzystwa Naukowego Organizacji i Zarządzania oraz Oddziału w Katowicach. Jest współautorką Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego oraz członkiem Śląskiej Rady Innowacji.

foto: archiwum prywatne

czenie przestrzenne innowacyjności, bowiem innowacje rzadko występują w izolacji. Zakłada się, że innowacja to wysoce interaktywny proces współpracy w rosnącej i zróżnicowanej sieci interesariuszy. Przedsiębiorstwa mogą czerpać wiedzę z wielu źródeł: od partnerów, przez alianse i joint ventures; poprzez nabycie wiedzy; umowy na prowadzenie prac B+R; zakup licencji itp. Należy pamiętać, że zdolność do wdrażania innowacji oceniamy najczęściej na poziomie organizacji, ale jest ona silnie uzależniona od sektora działalności i ekosystemu innowacji, które wspierają i/lub wymuszają, albo ograniczają działania innowacyjne. Kompleksowe ujęcie ekosystemu innowacji zdefiniowano w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego. Oznacza on „(...) wzajemne kształtowanie się procesów, generowanie rozwiązań naturalnie przenikających się oraz współlistnienie i współdziałanie aktorów budujących relacje w różnych konfiguracjach. (...) Ekosystem cechuje się atmosferą i warunkami do tworzenia innowacji oraz zdolnością do samodoskonalenia. Generuje skoordynowane działania wzmacniające elementy i powiązania wewnętrzne oraz pozyskuje zasoby i rozwija powiązania na szerszą skalę, umiejętnie wykorzystując swoje atuty i przewagi względem innych”. Trudno znaleźć pełniejszą definicję ekosystemu innowacji, pytanie, czy przynosi takie korzyści, jakie planowano? Obecnie w województwie śląskim funkcjonuje blisko 200 instytucji otoczenia biznesu, takich jak agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, ośrodki wspierania przedsiębiorczości, doradcze i informacji gospodarczej, a także stowarzyszenia gospodarcze (łącznie ponad 20), ponad 20 parków przemysłowych i technologicznych, izby: gospodarcze, przemysłowe, handlowe (ponad 20), cechy rzemieślnicze (ponad 70), 9 funduszy pożyczkowych i poręczeniowych oraz prawie 30 klastrów. Podstawowym celem działalności organizacji instytucji otoczenia biznesu jest podnoszenie

konkurencyjności i innowacyjności, szczególnie małych i średnich przedsiębiorstw. Obecnie w regionie trwają różnorodne badania obejmujące ocenę oddziaływania ekosystemu na wzrost innowacyjności przedsiębiorstw w woj. śląskim.

Zgodnie z danymi GUS, odsetek przedsiębiorstw przemysłowych aktywnych innowacyjnie w latach 2014-2016 był wyższy o 1,4 p. proc. niż w latach 2013-2015, zaś w przypadku przedsiębiorstw usługowych wzrost ten wyniósł 3,9 p. proc. Nowe lub istotnie ulepszone produkty lub procesy wprowadziło 18,7% przedsiębiorstw przemysłowych i 13,6% przedsiębiorstw usługowych, tj. odpowiednio o 1,1 p. proc. i 3,8 p. proc. więcej niż w latach 2013-2015 [GUS 2017]. Jak widać, wzrosty nie są imponujące. Podobnie w międzynarodowych rankingach innowacyjności Polska od lat pozostaje wśród krajów o umiarkowanej innowacyjności. Mało optymistyczne są wyniki zaprezentowane w Polityce rozwoju gospodarczego Województwa Śląskiego, gdzie zauważono w Polsce m.in. spadek w zakresie współpracy małych i średnich firm innowacyjnych z innymi podmiotami oraz małą skłonność przedsiębiorstw do podejmowania ryzyka i niechęć inwestowania w B+R. Ponadto, statystycznie rzecz biorąc, polskie przedsiębiorstwa ciągle korzystają ze sprawdzonych, prostych, niskokosztowych rozwiązań.

Z kolei według raportu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Polska na tle 29 państw Unii Europejskiej jest jednym z najmniej aktywnych pod względem innowacyjności przedsiębiorstw (mniej aktywna jest jedynie Rumunia). Im mniejsze przedsiębiorstwo, tym ta aktywność jest niższa lub w ogóle jej nie ma [PARP 2016]. Bardziej optymistyczne są raporty PWC, gdzie podkreśla się, że czas dla innowacji, szczególnie w Polsce, jest sprzyjający i bardzo intensywny. Wynika to z uruchomienia w ciągu ostatnich dwóch lat instrumentów wspierających innowacje, takich jak ulga podatkowa na B+R, fundusze inwestujące w przedsięwzięcia na wczesnych fazach rozwoju oraz programy sektorowe na badania i rozwój [PWC 2017]. Pozytywną ocenę znajdujemy również w Indeksie Millenium. Zgodnie z nim w 2016 roku Polska zajęła 39. miejsce na liście 128 najbardziej innowacyjnych gospodarek, awansując o 7 miejsc względem 2015 roku.

Dzięki Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych możliwe jest skuteczniejsze zarządzanie potencjałem innowacyjno-technologicznym regionu.

dokończenie na str. 10

dokończenie ze str. 9

Wyższą pozycję w rankingu Polska zawdzięcza awansom we wszystkich badanych wskaźnikach: łatwości zakładania firm, edukacji, wydatkom na B+R w PKB, zawartym umowom na rynku venture capital, pracownikom z zaawansowaną technologicznie wiedzą, artykułom naukowym oraz kreatywności sektora ICT.

Zauważalna różnorodność ocen innowacyjności Polski jest wynikiem stosowania zróżnicowanych wskaźników. Tegoroczne wyniki badań są jednak bardziej optymistyczne, a ponadto zakłada się, że wzrosty będą kontynuowane dzięki nowym rozwiązaniom proponowanym w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz Drugiej Ustawie o Innowacyjności, które przewidują m.in.: dopracowanie instrumentów wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw, nawiązanie do znaczenia Krajowych Klastrow Kluczowych jako platformy rozwijającej zdolności eksportowe firm, zwiększenie zakresu i wysokości ulgi podatkowej na B+R, ułatwienia finansowania start-upów, szersze udzielanie pomocy finansowej o charakterze zwrotnym, zwiększenie zakresu działania spółek celowych tworzonych przez uczelnie i instytuty naukowe PAN o działalność gospodarczą.

SYTUACJA W ŚLĄSKIM

Uwzględniając strukturę gospodarki, Śląskie ciągle jest regionem przemysłowym z określonymi trzema inteligentnymi specjalizacjami. Niestety, według raportu „Indeks Millennium – Potencjał Innowacyjności Regionów 2017”, osiągnęło gorsze wyniki niż w poprzednich latach. Na pogorszenie potencjału naszego regionu złożył się spadek stopy wartości dodanej, a także wyraźnie słabszy niż w innych województwach wzrost wydatków na badania i rozwój oraz liczby patentów. Nie pomagają w tym bariery, na jakie napotykają przedsiębiorstwa w regionie. Zaliczyć do nich należy przede wszystkim: przerost formalności nad merytoryczną stroną projektów finansowanych ze środków strukturalnych, ograniczenia dostępu wynikające m.in. z wpisywania się (lub nie) w regionalne inteligentne specjalizacje, duże ryzyko związane z wpro-

wadzeniem innowacji spoczywające na przedsiębiorstwach, ciągle słaba współpraca w ramach potrójnej helisy, wynikająca z rozbieżnych interesów zainteresowanych stron lub formalności, które ograniczają działania szczególnie jednostek naukowych. Ponadto przedsiębiorstwa często podkreślają, że poprawa koniunktury pozwala być konkurencyjnym dzięki stosowaniu prostych rozwiązań. Stosują innowacje w wąskim zakresie, tj. w takim, które nie generują wysokich kosztów i ryzyka, a pozwalają się odnaleźć na konkurencyjnym rynku.

Szerokie działania naprawcze i rozwojowe zostały zawarte w Programie dla Śląska, Kierunek Śląskie 3.0 czy Kontrakcie Regionalnym. Podkreśla się w nich, że województwo śląskie ma stać się regionem o zdywersyfikowanej nowoczesnej strukturze gospodarczej, rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność przedsiębiorstw, konkurencyjnej gospodarce opartej na elastyczności i specjalizacji firm oraz strukturach sieciowych, atrakcyjnej lokalizacji do inwestowania i zamieszkania. Ponadto pomocne dla tych działań ma być poszerzenie regionalnych specjalizacji wspartych działaniami m.in. projektu Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania, który zakłada wyłonienie sektorów wzrostowych gospodarki, które mogą zaktualizować lub uzupełnić wskazane w RIS WSL inteligentne specjalizacje (medycynę, energetykę, ICT). Głównym celem projektu jest usprawnienie zarządzania rozwojem naukowo-technologicznym regionu oraz zacieśnienie współpracy sieciowej wśród obserwatoriów. Projekt ten zakłada współpracę kilkunastu instytucji otoczenia biznesu, instytucji naukowych i badawczych – jest to jeden z nielicznych tego typu projektów w Polsce.

Podsumowując, mimo że wskaźniki innowacyjności województwa na tle innych nie są zadowalające, to należy zauważyć, że liczba przedsiębiorstw innowacyjnych ciągle wzrasta. Świadczą o tym m.in. liczne konkursy i rankingi, na których przedsiębiorstwa naszego regionu uzyskują znaczące pozycje i nagrody. To one są lokomotywami innowacyjnego rozwoju regionu. ■

Lilla Knop

1. Brzóska J., Innowacje jako czynnik dynamizujący modele biznesowe, Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 2014
2. Bukowski A., Rudnicki S., Innowacje i komercjalizacja wiedzy w naukach społecznych, [w:] Zorska A., Mołęda-Zdziech M., Jung B. (red.), Kreatywność i innowacyjność w erze cyfrowej, Oficyna Wydawnicza Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2014, s.77-100
3. Drucker P.F., Innowacja i przedsiębiorczość. Praktyka i zasady, PWE, Warszawa 1992
4. Druga Ustawa o Innowacyjności, Warszawa 2017
5. Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w Polsce w latach 2014-2016, GUS 2017
6. Indeks Millennium – Potencjał Innowacyjności Regionów, Potencjał Innowacyjności Regionów, 2017
7. Kierunek innowacje! Polskie firmy na ścieżce rozwoju, PWC 2017
8. Kierunek Śląskie 3.0. Program Rozwoju Wewnętrznego Województwa Śląskiego do 2030, 2015
9. Konarski Z., Innowacje we współczesnym świecie to konieczność, wnp.pl 2012
10. OECD, Oslo Manual. Guidelines for Collecting and Interpreting Innovation Data, Third Edition, OECD, Paris 2005
11. Polityka rozwoju gospodarczego Województwa Śląskiego, Katowice 2016
12. Schumpeter J.A., Teoria rozwoju gospodarczego, PWN, Warszawa 1960
13. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Warszawa 2017

O FUNDUSZACH I BIZNESIE

Śląskie Centrum Przedsiębiorczości już od dekady pomaga firmom w ich działalności. O sukcesach, a także wyzwaniach śląskich przedsiębiorstw, rozmawiano 15 listopada w Katowicach podczas konferencji „Fundusze Europejskie dla firm – znajdź wsparcie na rozwój biznesu”.

ZNAJDŹ WSPARCIE

– Przedsiębiorcy są niezwykle ważni dla regionu. Generują prawie pięćdziesiąt procent PKB, dają miejsca pracy, odprowadzają podatki i gwarantują rozwój. Zachęcam do zacieśniania współpracy w trójkącie biznes – nauka – samorząd, bo ta współpraca zapewnia rozwój i daje wartość dodaną, czyli realizację celów, które są trudne do osiągnięcia samodzielnie – mówiła w trakcie otwarcia spotkania **Małgorzata Ochęduszek-Ludwik**, członek Zarządu Województwa Śląskiego. – W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 dla przedsiębiorców dedykowanych jest mnóstwo pieniędzy. Tylko na rozwój innowacji i nowych technologii zarezerwowaliśmy ponad pół miliarda euro. Warto po nie sięgnąć.

– Cieszę się, że samorząd wojewódzki przywiązuje tak dużą wagę do przedsiębiorczości i dostrzega, że sektor MŚP jest motorem napędowym gospodarki – podkreślał z kolei dr **Tomasz Piechniczek**, zastępca dyrektora Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości.

W trakcie konferencji sporo uwagi poświęcono regionalnym inteligentnym specjalizacjom. Dr inż. **Mariusz Kruczek**, zastępca kierownika Zakładu Ochrony Wód Głównego Instytutu Górnictwa w Katowicach, mówił o tym, na jakim etapie jest region pod względem wdrażania inteligentnych specjalizacji. Podkreślał, że powinny one być motorem transformacji gospodarki. Zwracał również uwagę na konieczność rozszerzenia katalogu specjalizacji o kolejne obszary, w którym nasz region ma największe możliwości. Prowadzone badania i analizy wskazują, że największy potencjał technologiczny w województwie śląskim mają firmy działające w obszarze zielonej gospodarki, a więc w sferze, która zmniejsza zagrożenia dla środowiska naturalnego poprzez ograniczenie emisji CO₂ i zanieczyszczeń, zwiększenie efektywności wykorzystania energii i zasobów, a także zachowanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej.

O potencjale tkwiącym w regionalnych inteligentnych specjalizacjach rozmawiali też eksperci w trakcie specjalnie zorganizowanej debaty. Paneliści zgodnie podkreślali, że najważniejsze w tym zakresie są projekty innowacyjne. Często jednak przedsiębiorcy, kierując się zasadą ograniczonego ryzyka, nie podejmują odważnych przedsięwzięć, boją się porażki. **Jacek Jędrzejowski** – prezes i3D S.A. i i3D Med Sp. z o.o. zwracał uwagę, że barierą w kreowaniu nowatorskich rozwiązań bywa też ograniczony dostęp do wiedzy i informacji. Dlatego tak ważne jest inicjowanie współpracy na linii biznes – nauka. Biorąc pod uwagę własne doświadczenia, podkreślał również, że innowacyjne pomysły czasem ciężko skrótkowo przedstawić we wnioskach o dofinansowanie.

– Odpowiedzią na tę bolączkę będą spotkania panelowe z ekspertami oceniającymi projekty, w trakcie których będzie można przedstawić nowatorskie pomysły. Mam nadzieję, że dzięki temu zwiększy się liczba innowacyjnych projektów, które otrzymają dofinansowanie – podkreślała **Alicja Janik**, koordynator w Wydziale Wyboru i Kontraktacji Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości.

Spotkanie było też okazją do zaczerpnięcia wiedzy o tym, co prowadzącym działalność gospodarczą przedsiębiorcom oferują Fundusze Europejskie. Oprócz dotacji na innowacje, biznesmeni mogą sięgnąć po pieniądze na programy outplacementowe przeznaczone dla zwalnianych pracowników czy wzmocnienie potencjału adaptacyjnego firm poprzez korzystanie z usług rozwojowo-doradczych i szkoleniowych. W specjalnie zaaranżowanej przestrzeni informacyjnej na zainteresowanych czekali przedstawiciele instytucji wdrażających Fundusze Europejskie, z którymi można było skonsultować pomysły i dowiedzieć się, gdzie najlepiej szukać dofinansowania.

Organizatorem spotkania było Śląskie Centrum Przedsiębiorczości. Konferencja współfinansowana była ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WSL 2014-2020. ■

SG

OD POMYSŁU DO PRZEMYSŁU

Innowacyjność, cyfrowa rewolucja, komunikacja mobilna, transfer wiedzy. To tylko niektóre z tematów podejmowanych podczas Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw, który w tym roku przebiegał pod hasłem „Uwolnić biznes”. W Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach w dniach 18-20 października o współpracy na linii biznes – nauka – samorząd rozmawiało ponad 6 tys. uczestników z 30 krajów.

– Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw to festiwal wiedzy praktyków biznesu. Spotkaliśmy się po raz siódmy w formule, która stawia nacisk na pozyskanie realnych kompetencji, nawiązanie biznesowych kontaktów, ale też wypracowanie rozwiązań, które wpłyną na otaczającą nas rzeczywistość – mówił w trakcie kongresu **Tadeusz Donocik**, prezes Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach organizującej EKMŚP.

PO PIERWSZE: INNOWACJE

Dziś sukces w biznesie, jak wynika z wypowiedzi prelegentów i ekspertów, jest w dużym stopniu uzależniony od innowacyjności, którą kreować można na wielu poziomach: od zarządzania firmą, poprzez proces rekrutacji pracowników, wdrażania technologii, po nawiązywanie nowatorskich form współpracy. Innowacyjność winna dotknąć także prawo, finansowanie i całe otoczenie biznesu, które ma wpływ na jego rozwój. Coraz częściej nowatorskie rozwiązania związane są z technologiami informatyczno-komunikacyjnymi.

Ponad 100 wystawców prezentowało swoje produkty i usługi w hali głównej MCK w strefie Targów Biznes Expo.

– Ocenia się, że dzisiaj około 70% innowacji jest związanych z cyfryzacją. To, co jest innowacją w medycynie, najczęściej polega na tym, że wprowadza się najwyższe technologie cyfrowe. My to kwalifikujemy jako innowacje w medycynie, ale de facto są one związane z tym, co dzieje się w technikach cyfrowych. Proporcja jest niezwykła – mówił europoseł **Jerzy Buzek**.

W trakcie kongresu nie mogło zabraknąć debat związanych z Funduszami Europejskimi. Panel „Finansowanie MŚP ze środków unijnych” był okazją do zapoznania się z możliwościami, jakie oferuje RPO WSL 2014-2020, a także zaznajomienia się z finansowymi instrumentami zwrotnymi w ramach programów Polityki Spójności.

– W poprzedniej perspektywie finansowej przedsiębiorcy z województwa śląskiego zrealizowali kilka tysięcy projektów na kwotę ponad miliarda złotych. Pieniądze te przyczyniły się do rozwoju firm i wzrostu ich konkurencyjności. W aktualnym rozdaniu środków unijnych idziemy o krok dalej: można je pozyskać przede wszystkim na działalność innowacyjną i prace badawczo-rozwojowe. Na jeden projekt pozyskać można nawet trzy miliony złotych. Czas na wykorzystanie dotacji mamy do 2022 roku – mówił w trakcie debaty **Bartosz Rozpondek**, dyrektor Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości.

Przedsiębiorcy mogli wziąć udział także w warsztatach „Zanim dojdiesz do wniosku... Szkoła pisania dobrych aplikacji i realizacji projektów ze środków UE”, które poprowadziła **Adriana Witkowska-Konieczny** – kierownik Wydziału Informacji i Promocji ŚCP. W ich trakcie uczestnicy mogli dowiedzieć się, jak skutecznie przygotować wniosek aplikacyjny oraz jak realizować projekt.

Wiedzę o unijnych dotacjach chętni mogli zdobyć również na stoisku Województwa Śląskiego w hali głównej MCK w strefie Targów Biznes Expo. ŚCP przygotowało także specjalną przestrzeń innowacyjną. Swoje produkty prezentowały w niej firmy, które już pozyskały unijne dotacje. Można było zobaczyć m.in. egzozskielet Górnośląskiego Centrum Medycyny i Rehabilitacji Amed czy nowatorską aparaturę wykorzystywaną do badań w warunkach wysokiej i ultrawysokiej próżni firmy Prevac. ■

1

1
fot. ardatwum RIG

fot. Dominik Wójcik

3

2

fot. Dominik Wójcik

4

6

fot. ardatwum RIG

fot. Lukasz Karłowska

1. TARGI BIZNES EXPO
2. UCZESTNICZY KONGRESU
3. INNOWACYJNY EGZOSZKIELET
4. SESJA PANELOWA
5. URZĄDZENIE FIRMY AMED
6. PRELEGENCI

5

PRZEDSIĘBIORCZY LIDERZY ZMIAN

Być krok przed konkurencją to motto nowoczesnie zarządzanych przedsiębiorstw, które śmiało inwestują w innowacyjne rozwiązania. Często wyznaczają trendy, a nowatorskie pomysły realizują, czerpiąc z kreatywności pracowników i najnowszych zdobyczy nauki. Najbardziej prorozwojowe firmy regionu poznaliśmy 15 listopada w trakcie rozstrzygnięcia plebiscytu „Liderzy zmian”.

ZNAJDŹ WSPARCIE

– Konkurs, którego organizatorem było Śląskie Centrum Przedsiębiorczości oraz wydawca „Dziennika Zachodniego”, miał wyłonić firmy, które cechuje kreatywność, innowacyjność oraz to, że z powodzeniem realizują przedsięwzięcia przy współudziale Funduszy Europejskich, pozyskanych z ŚCP w minionej czy obecnej perspektywie. O tym, kto zwycięży, decydowali internauci oraz czytelnicy „Dziennika Zachodniego”. Na swoich faworytów można było głosować od 23 października do 13 listopada. W trakcie konferencji „Fundusze Europejskie dla firm – znajdź wsparcie na rozwój biznesu”, która odbyła się 15 listopada w Katowicach, poznaliśmy zwycięzców.

Głosami internautów i czytelników „Dziennika Zachodniego” tytuł „Lidera zmian” otrzymała firma Prevac sp. z o.o. z Rogowa. Przedsiębiorstwo zajmuje się produkcją wysoko zaawansowanej aparatury badawczej dla topowych naukowców z całego świata. Sprzęt śląskiej firmy pozwala zajrzeć w głąb materii i pracować nad komponowaniem nowych materiałów na poziomie nanocząstek. Prevac specjalizuje się w produkcji aparatów naukowo-badawczych służących głównie do tworzenia nowych materiałów w warunkach wysokiej i ultrawysokiej próżni. Na drugim miejscu uplasowało się przedsiębiorstwo Bud-Expert z Zabrze świadczące wyspecjalizowane usługi z zakresu obróbki metali. Od 2002 r. firma sukcesywnie rozbudowuje park maszynowy. W Zabrze na terenach Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej powstał nowy

Głosami internautów i czytelników „DZ” tytuł „Lidera zmian” otrzymała spółka Prevac. Przedsiębiorstwo zajmuje się produkcją wysoko zaawansowanej aparatury badawczej.

Laureaci plebiscytu konkursu z wicemarszałek Małgorzatą Ochęduszką-Ludwik

zakład produkcyjno-usługowy. Kluczowym elementem inwestycji był zakup innowacyjnego centrum obróbki rur i profili wspartego dofinansowaniem z RPO WSL 2014-2020. Na podium znalazła się także gliwicka firma Marco Sp. z o.o., która jest liderem w zakresie produkcji specjalistycznych elementów znakowania i identyfikacji dla przemysłu. W 2016 r. rozpoczęła kolejną inwestycję – budowę Kompleksu Rozwojowego Marco z Centrum Badań i Rozwoju, Centrum Projektowania Produktów i Usług oraz Centrum Edukacji Biznesowej.

– Dobrze zainwestowane fundusze unijne to nie tylko zrealizowane inwestycje w przedsiębiorstwach. To projekty o szerszym oddziaływaniu na naszą gospodarkę, rynek pracy, konkurencyjność i popularność regionu poza granicami kraju. Firmy, które poznali Państwo za sprawą plebiscytu, wyznaczają nowe trendy, wprowadzają innowacyjne rozwiązania. „Liderzy Zmian” nie boją się podejmować wyzwań, poszukiwać nowych dróg rozwoju – mówił w trakcie rozstrzygnięcia plebiscytu dr Tomasz Piechniczek, zastępca dyrektora Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości. ■

SŁOWEM I RYSUNKIEM

„Sawka rysuje – Ty piszesz dialogi” to konkurs dla mieszkańców regionu zorganizowany w ramach kampanii „Śląskie – przyspieszamy!” promującej nabory Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. 6 listopada w budynku Malarni Teatru Śląskiego w Katowicach odbył się finał satyrycznej akcji.

MNIEJ ZNACZY WIĘCEJ

Konkurs, w którym zadaniem uczestników było pomyślowe uzupełnienie tak zwanych „dymków” do rysunku autorstwa Henryka Sawki – jednego z najpopularniejszych polskich rysowników i satyryków, cieszył się dużym zainteresowaniem internautów. Wpłynęło kilkadziesiąt propozycji. Jury stanęło przed nie lada wyzwaniem, by wybrać iskrzący humorem, a przy tym najbardziej błyskotliwy tekst. Laureatką nagrody głównej została **Małgorzata Wesotowska**, która, oprócz czytelnika ebooków, otrzymała wyjątkowy, stworzony w trakcie spotkania rysunek ze specjalną dedykacją od Henryka Sawki. Jak podkreślał satyryk, dialog, który zaproponowała zwyciężczyni („Co pan taki silny? – Unia mnie zasila”) ujął go, bo stosował się do słynnej maksymy Steve’a Jobsa: „mniej znaczy więcej”. Wyróżniono także: **Beatę Kończak** i **Tomasza Olika** (II miejsce) oraz **Beatę Tyczkę** i **Marcina Smalę** (III miejsce). Autorzy najzabawniejszych i trafiających w sedno tekstów odebrali nagrody z rąk **Małgorzaty Ochęduszek-Ludwik** – członka Zarządu Województwa Śląskiego i Henryka Sawki. W trakcie spotkania rysownik przyznał, że przygotowanie dowcipnych obrazków związanych z Funduszami Europejskimi nie było łatwym zadaniem:

– Potraktowałem to jako wyzwanie, bo to jest trudne zrobić z ciężkiego tematu coś przystępnego. Trzeba było połączyć kilka elementów – walor edukacyjny, informacyjny, a całość podać w sposób śmieszny, ale niewyśmiewający. Tworząc rysunki, kierowałem się zasadą „bawiąc, uczyć”, bo ona zawsze sprawdza się najlepiej – tłumaczył swój udział w kampanii rysownik Henryk Sawka.

W trakcie spotkania omówiono również dotychczasowy proces wdrażania RPO WSL. Okazuje się, że Śląskie ma już zakontraktowane prawie 40% dostępnej alokacji! – Oceniliśmy ponad siedem tysięcy projektów, z których do dofinansowania wybraliśmy już blisko dwa tysiące przedsięwzięć. Podpisaliśmy ponad 1,6 tys. umów na kwotę 5,3 mld zł. To pokazuje, jak dużym zaintereso-

waniem cieszyły się dotychczasowe nabory. Kolejne konkursy są sukcesywnie ogłaszane. W przyszłym roku środki przeznaczone zostaną przede wszystkim na działania edukacyjne, termomodernizacje obiektów, a także na modernizację linii kolejowych. Do wydania będzie ponad półtora miliarda złotych – mówiła **Małgorzata Staś**, dyrektor Wydziału Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

– Nasz region dzięki Funduszom Europejskim z roku na rok zmienia się na lepsze. Budynek Malarni Teatru Śląskiego został dofinansowany właśnie w ramach środków z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego. Takich miejsc w regionie jest wiele i one zmieniają jego oblicze. Zyskują też mieszkańcy, którzy podnoszą swoje kwalifikacje i stają się bardziej otwarci na świat. Choć powoli zbliżamy się do końca tej perspektywy unijnej, to wciąż do wykorzystania jest jeszcze sporo środków – podkreślała z kolei **Małgorzata Ochęduszek-Ludwik**, członek Zarządu Województwa Śląskiego. Kampania informacyjna „Śląskie – przyspieszamy!” trwała od września do grudnia. Na stronie www.slaskieprzyspieszamy.pl zainteresowani unijnymi dotacjami mogli znaleźć podstawowe informacje o Programie, aktualnie prowadzonych naborach oraz przewodnik po ofercie wsparcia. Artykuły o tematyce funduszowej można było znaleźć głównie w internecie oraz prasie. Spoty pojawiały się także w regionalnych rozgłośniach radiowych. Ambasadorem kampanii był **Wojciech Saługa** – Marszałek Województwa Śląskiego, który zachęcał mieszkańców do skorzystania z możliwości, jakie oferuje Program.

Kampania zrealizowana została na zlecenie Wydziału Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Współfinansowana była przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. ■

DW

Harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie dla RPO WSL 2014-2020

Numer i nazwa Priorytetu/Działania/Poddziałania

Planowany termin
rozpoczęcia naborów

I. Nowoczesna gospodarka

Działanie 1.1. Kluczowa dla regionu infrastruktura badawcza	listopad
Działanie 1.2. Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach - konkurs	kwiecień
Działanie 1.3. Profesjonalizacja IOB - konkurs	czerwiec

III. Wzmocnienie konkurencyjności MŚP

Poddziałanie 3.1.1. Tworzenie terenów inwestycyjnych na obszarach typu brownfield - ZIT	październik
Działanie 3.3. Technologie informacyjno-komunikacyjne w działalności gospodarczej	wrzesień

IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna

Poddziałanie 4.1.1. Odnawialne źródła energii - ZIT	maj
Poddziałanie 4.1.2. Odnawialne źródła energii - RIT Zach.	sierpień
Poddziałanie 4.3.1. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej - ZIT	maj
Poddziałanie 4.3.2. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej - RIT Płd.	lipiec
Działanie 4.4. Wysokosprawna kogeneracja	grudzień
Poddziałanie 4.5.1. Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie - ZIT	kwiecień/sierpień
Poddziałanie 4.5.2. Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie - RIT Płd., RIT Płn., RIT Zach.	sierpień

V. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów

Poddziałanie 5.1.1. Gospodarka wodno-ściekowa - ZIT	lipiec
Poddziałanie 5.1.2. Gospodarka wodno-ściekowa - RIT Płd., RIT Zach.	sierpień
Poddziałanie 5.2.1. Gospodarka odpadami - ZIT	październik

VI. Transport

Działanie 6.2. Transport kolejowy	maj
-----------------------------------	-----

VII. Regionalny rynek pracy

Poddziałanie 7.1.1. Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych - ZIT	maj
Poddziałanie 7.1.2. Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych - RIT Zach.	maj
Poddziałanie 7.1.3. Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia - konkurs, RLKS	maj
Poddziałanie 7.3.1. Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych - ZIT	wrzesień
Poddziałanie 7.3.2. Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych - RIT Płd., RIT Zach.	wrzesień
Poddziałanie 7.3.3. Promocja samozatrudnienia - konkurs	wrzesień
Poddziałanie 7.4.1. Outplacement - ZIT	październik
Poddziałanie 7.4.2. Outplacement - konkurs	październik

VIII. REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY

Poddziałanie 8.1.1. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat - ZIT	październik
Poddziałanie 8.1.2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat - RIT Płn.	marzec
Poddziałanie 8.1.3. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat - konkurs, OSI	marzec
Poddziałanie 8.3.1. Realizowanie aktywizacji zawodowej poprzez zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej - ZIT	kwiecień
Poddziałanie 8.3.2. Realizowanie aktywizacji zawodowej poprzez zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej - konkurs	lutym/kwiecień/październik

IX. Włączenie społeczne

Poddziałanie 9.1.1. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych - ZIT	październik
--	-------------

na 2018 rok

Numer i nazwa Priorytetu/Działania/Poddziałania

Planowany termin rozpoczęcia naborów

Poddziałanie 9.1.3. Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - OSI

maj

Poddziałanie 9.1.4. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych - wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie

wrzesień

Poddziałanie 9.1.5. Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - konkurs

maj

Poddziałanie 9.2.1. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych - ZIT

marzec

Poddziałanie 9.2.2. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych - RIT Płd., RIT Płn.

marzec

Poddziałanie 9.2.3. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych - OSI

maj

Poddziałanie 9.2.4. Rozwój usług społecznych - wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie

wrzesień

Poddziałanie 9.2.6. Rozwój usług zdrowotnych - konkurs

czerwiec/lipiec

X. Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna

Poddziałanie 10.2.2. Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych - RIT Płd.

październik

Poddziałanie 10.2.2. Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych - RIT Płn.

czerwiec

Poddziałanie 10.2.2. Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych - RIT Zach.

kwiecień

Poddziałanie 10.2.4. Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych - wsparcie działań wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie

czerwiec

XI. Wzmocnienie potencjału edukacyjnego

Poddziałanie 11.1.1. Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej - ZIT

marzec

Poddziałanie 11.1.2. Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej - RIT Płn., RIT Płd., RIT Zach.

marzec

Poddziałanie 11.1.3. Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej - konkurs

marzec

Poddziałanie 11.1.4. Poprawa efektywności kształcenia ogólnego - konkurs, OSI tereny wiejskie

maj

Poddziałanie 11.2.1. Wsparcie szkolnictwa zawodowego - ZIT

kwiecień

Poddziałanie 11.2.2. Wsparcie szkolnictwa zawodowego - RIT Płd.

październik

Poddziałanie 11.2.3. Wsparcie szkolnictwa zawodowego - konkurs

kwiecień

Działanie 11.3. Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy - kształcenie zawodowe osób dorosłych

lipiec

Poddziałanie 11.4.1. Kształcenie ustawiczne - ZIT

listopad

Poddziałanie 11.4.2. Kształcenie ustawiczne - RIT Zach.

listopad

Poddziałanie 11.4.3. Kształcenie ustawiczne - konkurs

listopad

XII. Infrastruktura edukacyjna

Poddziałanie 12.2.1. Infrastruktura kształcenia zawodowego - ZIT

kwiecień

Poddziałanie 12.2.2. Infrastruktura kształcenia zawodowego - RIT Płn.

kwiecień

Harmonogram ma charakter indykatywny i może ulec zmianie z uwagi na trwający proces przyjmowania dokumentów programowych oraz niezbędnych regulacji prawnych. Dokumenty programowe opublikowane są na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej www.rpo.slaskie.pl w zakładce „Zapoznaj się z prawem i dokumentami”.

* IOB - Instytucje Otoczenia Biznesu

* ZIT - Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego

* RIT Płd. - Regionalne Inwestycje Terytorialne Subregionu Południowego Województwa Śląskiego

* RIT Płn. - Regionalne Inwestycje Terytorialne Subregionu Północnego Województwa Śląskiego

* RIT Zach. - Regionalne Inwestycje Terytorialne Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego

* LSR - Lokalne Strategie Rozwoju obejmujące obszary wiejskie i rybackie

* RLKS - Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność

POMYSŁ, KTÓRY SIĘ OPŁACA

Głośnik wyprodukowany ze szkła, zegarek z funkcją kontroli zdrowia, gniazdo elektryczne zmniejszające zużycie energii – to przykłady innowacyjnych rozwiązań wprowadzonych na rynek w ostatnich latach. Choć mogłoby się wydawać, że coraz trudniej „wymyślić coś nowego”, przedsiębiorcy ciągle zaskakują pomysłami, które podbijają rynek. Środki na działania w tym zakresie śląscy inwestorzy mogą pozyskać w ramach Działania 3.2 *Innowacje w MŚP*.

POZA SCHEMATEM

W 2016 roku Polska zajęła 39. miejsce na liście 128 najbardziej innowacyjnych gospodarek, awansując w ten sposób o siedem miejsc względem 2015 roku – czytamy w raporcie „Indeks Millennium 2017 Potencjał Innowacyjności Regionów”. W elitarnej czołówce znajdują się: Szwajcaria, Szwecja, Holandia, Stany Zjednoczone i Wielka Brytania. Na awans Polski w rankingu wpływ miało m.in. zwiększenie wydatków na działalność badawczo-rozwojową, edukacja, a także pracownicy z zaawansowaną technologicznie wiedzą.

W ŚRODKU STAWKI

Wśród polskich województw, Śląskie znajduje się w środku stawki. Aby nasz region stał się jeszcze bardziej nowatorski, niezbędne jest prowadzenie konsekwentnej polityki proinnowacyjnej, wspieranie kluczowych branż gospodarki opartej na wiedzy i dostosowanie systemu edukacji do potrzeb przedsiębiorców, a wreszcie przekonanie biznesu do działalności innowacyjnej. „Raport

W Polsce stopniowo zwiększa się odsetek innowacyjnych przedsiębiorstw sektora przemysłu. Systematycznie wzrastają również wydatki na działalność nowatorską.

Obrazy licencjonowane przez Depositphotos.com/Drukarnia Chroma

o stanie sektora MŚP w Polsce 2017” Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości pozwala zachować optymizm w tym zakresie. Jak wynika z analiz, na przestrzeni lat 2011-2015 rysuje się wyraźny trend wzrostowy nakładów na B+R w Polsce. Stopniowo zwiększa się też odsetek innowacyjnych przedsiębiorstw sektora przemysłu. Wzrastają również wydatki na działalność nowatorską.

DROGA DO SUKCESU

W Śląskiem inwestycje w innowacje aktywnie wspiera RPO WSL 2014-2020. Pod koniec grudnia br. ogłoszony zostanie kolejny konkurs w ramach Działania 3.2 *Innowacje w MŚP*. O unijne środki będą mogły starać się mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa. Pieniądze pójdą na wdrożenie i komercjalizację innowacji produktowych i procesowych. W szczególności na zakup nowoczesnych maszyn i urządzeń oraz sprzętu produkcyjnego. W celu wprowadzenia na rynek nowych, ulepszonych produktów lub usług, dzięki dotacji będzie można pokryć także koszty nabycia nowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych; koszty promocji projektu, zakup licencji oprogramowania; koszty szkoleń i usług doradczych. Na ten cel zarezerwowano ponad 60 mln zł. Aby otrzymać dofinansowanie, wnioskodawcy muszą spełnić kilka warunków. Po pierwsze, wdrażana innowacja nie może być stosowana w regionie dłużej niż trzy lata, a firma ubiegająca się o wsparcie musi mieć swoją siedzibę lub oddział na terenie województwa. Premiowane będą projekty wpisujące się w regionalne inteligentne specjalizacje. Zgłaszane przedsięwzięcia mają szansę na otrzymanie dofinansowania w wysokości 50% wartości. Minimalna kwota dofinansowania to 100 tys. zł, a maksymalna aż 3 mln zł. Warto dodać, że w ramach Działania 1.2 *Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach* firmy mogły opracować nowy, innowacyjny produkt, a obecnie w ramach Działania 3.2. będą miały możliwość wprowadzenia go na rynek.

Szczegóły: scp-slask.pl, zakładka „Konkursy”. ■

SG

foto: Dominik Wójcik

Nowoczesne centrum obróbki rur przedsiębiorstwa BudExpert

GDY FUNDUSZE SPADAJĄ Z NIEBA

Kilkanaście lat temu w Knurowie powstała hurtownia budowlana, która rozwijała się bardzo dobrze do czasu, kiedy zaczęła coraz boleśniej odczuwać kryzys branży. Gdy pojawiły się możliwości unijnego wsparcia innowacyjnych projektów, BudExpert podjął wyzwanie i odważnie sięgnął po pieniądze na dobre i rozwojowe pomysły. To jeden z przykładów tego, że mała firma może stać się dużym rynkowym graczem.

GOTOWI NA WYZWANIA

Przedsiębiorstwo BudExpert z Knurowa powstało w 2002 roku. Po kilku latach stabilnego rozwoju, firma znalazła się w trudnej sytuacji. Potrzebne były poważne zmiany.

– Ze względu na kryzys w branży, stanęliśmy przed koniecznością modyfikacji profilu działalności. Nie porzuciliśmy jednak hurtowni budowlanej, która do dzisiaj, wraz z naszą siedzibą, znajduje się w Knurowie przy ulicy Jęczmiennej. Postanowiliśmy otworzyć się na nowy rynek – mówi **Krzysztof Buczak**, prezes zarządu firmy BudExpert. Firma zaczęła świadczyć usługi produkcyjne polegające na obróbce, cięciu i profilowaniu metali i blach.

– Zainwestowaliśmy wtedy w bardzo nowoczesną technologię do cięcia wodą. Okazało się to świetnym pomysłem. Nasi klienci oczekiwali kolejnych nowoczesnych usług. Fundusze Europejskie spadły nam wtedy jak z nieba... – mówi Krzysztof Buczak.

Wśród kilku projektów, które udało się zrealizować ze wsparciem unijnych środków, znalazło się m.in. wdrożenie

innowacyjnych technologii laserowego cięcia i obróbki rur.

– Dzięki dotacji zakupiliśmy nowoczesne centrum obróbki, które umożliwia zautomatyzowany proces załadunku materiału, pracę w trybie ciągłym i cięcie rur o długości nawet do siedmiu metrów. To urządzenie umożliwi nam w przyszłości także wytwarzanie autorskich produktów – przekonuje Krzysztof Buczak.

To nie koniec. W najbliższym czasie firma podpisze umowę na zakup kolejnych dwóch innowacyjnych urządzeń, które zostaną sfinansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego. Niebawem rozpocznie także współpracę z Politechniką Śląską, skutkującą stworzeniem własnej technologii. Jakiej? To na razie owiane jest tajemnicą...

Projekt „Wdrożenie innowacyjnych technologii wielopłaszczyznowego laserowego cięcia i obróbki rur oraz profili” zrealizowany został w ramach Działania 3.2 Innowacje w MŚP. Całkowita wartość projektu to ponad 4.6 mln zł, z czego dofinansowanie z UE to kwota przekraczająca 1.6 mln zł. ■

CYFROWY WYMIAR BIZNESU

Sposób, w jaki się komunikujemy, pracujemy, a nawet jak spędzamy wolny czas, coraz częściej zależy od przepływu informacji oraz wykorzystywania najnowszych technologii informacyjno-komunikacyjnych. Rozwój TIK to obecnie jeden z fundamentów wzrostu konkurencyjności, który również napędza gospodarkę. Przedsiębiorcom inwestującym w ten obszar pomaga Regionalny Program Operacyjny.

REALNIE – WIRTUALNIE

Wdrażanie coraz bardziej zaawansowanych procesów informatycznych w działalności gospodarczej to już nie domena międzynarodowych koncernów, ale „codziennosc” firm, które nie chcą wypaść z rynku. Dziś przedsiębiorstwa, które kładą nacisk na wprowadzanie cyfrowych udogodnień związanych z realizacją zleceń czy obsługą klienta, oferują nie tylko wyższą jakość przy niższych cenach, ale też przejmują najlepszych pracowników. Ten trend to efekt współczesnej rewolucji przemysłowej, a raczej cyfrowej, której jesteśmy świadkami.

Eksperti mówią wręcz o zjawisku gospodarki 4.0, której kierunki wyznaczają m.in. cyfryzacja, automatyzacja i robotyzacja. Dziś ICT (z ang. information and communication technologies) odgrywa kluczową rolę w rozwoju takich dziedzin jak: elektronika, mikrosystemy, sieci, robotyka oraz przetwarzanie danych i interfejsy człowiek – maszyna.

PERSPEKTYWY

Polska, choć nie jest zaliczana do państw o największym stopniu innowacyjności, na polu przemysłu informatycznego osiąga spore sukcesy. Krajowa branża teleinformatyczna była w minionych latach jedną z najdynamiczniej rozwijających się w Europie. Naszą mocną stroną jest też kapitał ludzki. Na rynek pracy z roku na rok trafia coraz więcej specjalistów z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych. Według prognoz raportu „Perspektywy rozwoju polskiej branży ICT do roku 2025”, największą dynamikę rozwoju nasz kraj może osiągnąć w takich specjalizacjach jak: produkcja samochodów hybrydowych, inteligentny transport, branża gier, internet rzeczy, telemedycyna, sprzęt medyczny.

W Śląskiem inwestycje w nowoczesne procesy informatyczne wspiera RPO WSL 2014-2020 w ramach Działania 3.3. *Technologie informacyjno-komunikacyjne w działalności gospodarczej*. Na konkurs, który ruszy we wrześniu 2018 r., zarezerwowano 60 mln zł. O środki będą mogły ubiegać się mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa, które powinny mieć zakład lub oddział na terenie województwa śląskiego. Pieniądże będzie można przeznaczyć na wdrożenie nowoczesnych rozwiązań TIK w procesach biznesowych firm. W szczególności na dofinansowanie mogą liczyć projekty zakładające naby-

cie narzędzi informatycznych umożliwiających automatyzację oraz optymalizację m.in. zawierania kontraktów, przesyłania dokumentów, pozyskiwania nowych kontaktów, planowania i zarządzania informacją, zasobami, finansami oraz sprzedaży. Dotyczy to procesów zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz przedsiębior-

stwa. Dzięki przeprowadzonym inwestycjom firmy będą mogły prowadzić sprzedaż produktów i usług w internecie, świadczyć e-usługi, a także zawiązywać nowe formy współpracy opartej o ICT. To już kolejny nabór w tej perspektywie. W zeszłorocznym do dofinansowania wybrano 214 projektów, na łączną wartość ponad 50 mln zł. Przedsięwzięcia najczęściej dotyczyły użycia systemów informatycznych do wspomaganie procesów sprzedaży, magazynowania, zarządzania produkcją, kontaktu z klientem czy kontrahentami. Dofinansowane zostanie 50% wydatków. Na dotacje nie będą miały szans przedsięwzięcia zakładające wyłącznie podłączenie do internetu.

Szczegółowe informacje na temat naboru dostępne będą na stronie: scp-slask.pl w zakładce „Konkursy”. ■

Mocną stroną polskiej branży ICT jest kapitał ludzki. Z roku na rok na rynek pracy trafia coraz więcej specjalistów z zakresu technologii informatyczno-komunikacyjnych.

Technomex regularnie prezentuje swoje produkty podczas targów

foto: archiwum beneficjenta

ZOBACZ, JAK ONI TO ROBIĄ

Produkcja i dystrybucja sprzętu do rehabilitacji wraz z aparaturą diagnostyczno-pomiarową oraz urządzeń sportowych – to branża, w której specjalizuje się gliwicki Technomex. Firma powstała w 1987 roku, a na jej sukces pracują specjaliści ds. sprzedaży, marketingu i inżynierii biomedycznej. Jej dynamiczny rozwój przyspieszają sprawnie pozyskiwane środki unijne.

CYFROWA INWESTYCJA

Przedsiębiorstwo wielokrotnie i z sukcesem aplikowało o środki w ramach Funduszy Europejskich. Swoją „przygodę” z dofinansowaniami zaczęło jeszcze w czasach, kiedy polscy biznesmeni mieli umiarkowaną wiedzę na temat możliwości aplikowania o pieniądze z Unii, a także procedur z tym związanych.

– Wiele się nauczyliśmy przez te wszystkie lata. Obecnie startujemy w konkursach organizowanych na szczeblach regionalnym i krajowym. Tylko w ciągu ostatniego roku pozyskaliśmy dotacje między innymi na promocję naszych produktów, współpracę na płaszczyźnie B+R oraz rozwój i wsparcie świadczonych usług zdrowotnych i prospołecznych – mówi z dumą **Krzysztof Cygoń**, dyrektor Działu Badawczo-Rozwojowego Technomex Sp. z o.o.

Ostatni zrealizowany w Technomexie projekt zakładał uruchomienie w firmie centralnej bazy danych oraz elektronicznego obiegu dokumentów.

– Jest to jeden z najnowocześniejszych systemów klasy ERP (planowanie zasobów przedsiębiorstwa poprzez integrację wszystkich działów w firmie). Dzięki niemu każdy pracownik ma możliwość pracy mobilnej, ze stałym dostępem do systemu stacjonarnego. Umożliwia nam to

skrócenie czasu oczekiwania klientów na towary i usługi oraz łatwiejsze, ale i bardziej zaawansowane, raportowanie pracy, ocenę skuteczności naszych działań oraz szybszą weryfikację jakości wyrobów – mówi Krzysztof Cygoń. Zarząd firmy już widzi pozytywne efekty wprowadzenia projektu w życie:

– Klienci dobrze przyjmują zmiany. Mamy nadzieję, że przedsięwzięcie pozwoli nam wyprzedzić konkurencję – mówi dyrektor.

Zgromadzone doświadczenia sprawiają, że przedsiębiorstwo nadal chce poszukiwać możliwości wsparcia.

– Bez środków unijnych również rozwijalibyśmy nasze technologie, jednak na pewno nie w takim tempie i nie na taką skalę. Każde pozyskane dofinansowanie znacznie zwiększa nasze możliwości, co przekłada się na wzrost obrotów i zapotrzebowania na nasze produkty – zapewnia Krzysztof Cygoń.

Projekt „Wdrożenie systemu informatycznego w celu automatyzacji i optymalizacji procesów biznesowych” realizowany był w ramach Działania 3.3 *Technologie informacyjno-komunikacyjne w działalności gospodarczej* RPO WSL 2014-2020. Całkowita wartość projektu to ponad 1 mln zł, a dofinansowanie z UE wyniosło 475 tys. zł. ■

DW

TO MOŻE BYĆ TWOJA DRUGA SZANSA

„Zwolnienia monitorowane” lub „System łagodnych odejść” – to program outplacementu, czyli aktywizacji zawodowej osób zwalnianych z przyczyn zakładu pracy. Metoda ta jest jedną ze skuteczniejszych w przeciwdziałaniu bezrobociu i coraz chętniej wykorzystywaną przez pracodawców. W Śląskiem środki na pomoc dla zwalnianych pracowników przedsiębiorcy mogą pozyskać w ramach RPO WSL 2014-2020.

ISTOTA OUTPLACEMENTU

Outplacement to system zwolnień, polegający na podejmowaniu przez przedsiębiorstwo działań aktywizacyjnych na rzecz odchodzących pracowników. Jego celem jest skrócenie czasu poszukiwania nowej pracy, reorganizacja firmy i zmniejszenie kosztów zatrudnienia, ale również utrzymanie motywacji i efektywności osób pozostających w przedsiębiorstwach. Dodatkowo działania te mają przyczynić się do utrzymania dobrego wizerunku firmy. Programy outplacementowe obejmują głównie doradztwo zawodowe i psychologiczne, szkolenia, a także wsparcie w znalezieniu nowej pracy. W Polsce metoda ta zaczęła być stosowana dopiero pod koniec lat osiemdziesiątych. Była odpowiedzią na trudną sytuację przedsiębiorstw w dobie transformacji ustrojowej i gospodarczej. Obecnie zwolnienia monitorowane uregulowane są w art. 70 ustawy o promocji zatrudnienia.

W PRAKTYCE

W Śląskiem, gdzie nie brakuje przedsiębiorstw przechodzących procesy restrukturyzacyjne, potrzeba tworzenia programów dla zwalnianych pracowników wydaje się kluczowa z punktu widzenia regionalnego rynku pracy. Pieniądze na „łagodne odejścia” pozyskać można w ramach Poddziałania 7.4.2 *Outplacement* RPO WSL 2014-2020. Do tej pory odbyły się już dwa nabory. W aktualnie ogłoszonych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach trzech konkursach w ramach tego poddziałania, zainteresowani pozyskaniem unijnych dotacji mogą składać wnioski do 29 grudnia br. Rozstrzygnięcie naboru zaplanowano na maj 2018 r. Do rozdysponowania w konkursie 7.4.2 jest ponad 20 mln zł. W konkursie w ramach Obszarów Strategicznej Interwencji 7.4.2 o pieniądze mogą wystąpić podmioty, których projekty realizowane będą na obszarach rewitalizowanych Bytomią i Radzionkoma. W tym przypadku do wydania jest ponad 846 tys. zł. Na konkurs dla Subregionu Centralnego 7.4.1 przeznaczono ponad 10 mln zł.

O dotacje mogą starać się wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych). Grupą docelową wsparcia są zagrożeni zwolnieniem lub zwolnieni z przyczyn zakładu pracy (przedsiębiorstw sektora MŚP, firm przechodzących procesy restrukturyzacyjne, przedsiębiorstw odczuwających negatywne skutki zmian gospodarczych czy znajdujących się w sytuacji kryzysowej).

Środki można przeznaczyć m.in. na doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania (obowiązkowy element wsparcia), poradnictwo psychologiczne, pośrednictwo pracy, szkolenia, kursy, studia podyplomowe, staże, praktyki zawodowe, subsydiowane zatrudnienie. Ciekawą formą wsparcia jest też dodatek relokacyjny, który może być przeznaczony na pokrycie kosztów związanych z podjęciem zatrudnienia przez pracownika poza miejscem zamieszkania. W tym przypadku trzeba jednak spełnić kilka warunków, m.in. nowy zakład pracy musi znajdować się co najmniej 50 km od miejsca zamieszkania lub czas dojazdu musi przekroczyć łącznie co najmniej trzy godziny dziennie. Maksymalna wysokość dodatku nie może być wyższa niż 200% przeciętnego wynagrodzenia. Pieniądze można przeznaczyć jedynie na pokrycie kosztów dojazdu i zakwaterowania w początkowym okresie zatrudnienia.

W ramach programów outplacementowych możliwe jest także otrzymanie dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej połączone ze wsparciem doradczym -szkoleniowym. O tę formę wsparcia mogą wystąpić kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby powyżej 50. roku życia, a także pracownicy o niskich kwalifikacjach. Skorzystanie z tej formy pomocy powinno zostać poprzedzone szczegółową analizą pod kątem osiągnięcia finalnego efektu.

Szczegółowe informacje: rpo.wup-katowice.pl, zakładka „Zobacz ogłoszenia i wyniki naborów wniosków”. ■

Michalina Sojka zajmuje się m.in. projektowaniem ogrodów

KONIEC CZY POCZĄTEK?

Zwolnienie z pracy to niewątpliwie jedno z trudniejszych doświadczeń. Może się jednak okazać, że stanie się początkiem czegoś nowego i dobrego. I choć nie ma tu żadnej reguły, historia trzydziestolatki z Pszczyny pokazuje, że nawet w obliczu trudności warto odważnie patrzeć w przyszłość.

JAK TU RUSZYĆ Z MIEJSCA?

Michalina Sojka była jedną z uczestniczek outplacementowego projektu „Adaptacja do zmian – wsparcie aktywizacji zawodowej i przedsiębiorczości” realizowanego przez Centrum Przedsiębiorczości CP. Przez kilka lat była zatrudniona w biurze zarządu jednej ze śląskich instytucji pozarządowych. Narodziny dziecka i urlop macierzyński zbiegły się w czasie z końcem umowy o pracę.

– Trudna sytuacja, w jakiej się znalazłam, zmobilizowała mnie do podjęcia odważnych i, jak się później okazało, dobrych decyzji. Od dawna fascynowała mnie architektura krajobrazu, ogrodnictwo, zieleni. I choć w tym kierunku się kształciłam, nie miałam okazji nabyć praktycznych doświadczeń. Postanowiłam podjąć ryzyko i spróbować zmienić swoją zawodową sytuację. Udział w projekcie pozwolił mi ruszyć z miejsca. Co prawda straciłam etat, ale miałam szansę na nowy początek – mówi Michalina Sojka. Projekt, w którym uczestniczyła pani Michalina, wpisuje się w działania związane z tzw. outplacementem. Są one kierowane do osób zwolnionych lub zagrożonych zwolnieniem. Celem przedsięwzięcia jest stworzenie warunków umożliwiających uzyskanie nowego zatrudnienia albo otwarcia działalności gospodarczej.

– Dla 50 uczestników projektu przygotowaliśmy dwie ścieżki wsparcia. Pierwsza to możliwość podniesienia kwalifikacji zawodowych, półroczny staż oraz późniejsze wsparcie pośrednika pracy. Druga – udzielenie bezzwrotnej dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w wysokości 22,7 tys. zł – mówi **Maria Bujny**, koordynator projektu.

Dzięki udziałowi w projekcie, Michalina Sojka odbyła kursy przygotowujące do prowadzenia biznesu oraz otrzymała dofinansowanie na otwarcie własnej firmy. W czerwcu powstało Studio Ogród, które oferuje m.in. projektowanie, zakładanie i pielęgnację ogrodów, a także sporządzanie dokumentacji i kosztorysów związanych z aranżacją terenów zieleni. Choć firma działa od niedawna, radzi sobie bardzo dobrze.

Projekt „Adaptacja do zmian – wsparcie aktywizacji zawodowej i przedsiębiorczości” realizowany jest w ramach Poddziałania 7.4.2 *Outplacement*. Całkowita wartość projektu to ponad 1,6 mln zł. Projekt został w pełni sfinansowany z RPO WSL 2014-2020. ■

DW

W POSZUKIWANIU WORK-LIFE BALANCE

Żłobek lub klub dziecięcy w siedzibie lub w pobliżu firmy? To już nie ekstrawagancja, ale rozwiązanie, po które coraz śmielej sięgają polscy przedsiębiorcy. Jest to możliwe dzięki prowadzeniu aktywnej polityki work-life balance, czyli osiągnięcia równowagi między życiem zawodowym a osobistym. W Śląskiem działania w tym zakresie aktywnie wspiera Regionalny Program Operacyjny.

TAK POTRZEBNA RÓWNOWAGA

Idea work-life balance to koncepcja, która narodziła się na przełomie lat 70. i 80. w Wielkiej Brytanii. W czasach gospodarczego boomu coraz więcej pracowników, skarżąc się na przepracowanie i przemęczenie, postulowało wyznaczenie granic między karierą a życiem prywatnym i rodzinnym. Zwolennicy tej koncepcji są zdania, że równowaga pomiędzy pracą, rodziną a pasjami jest najlepszą drogą do samorealizacji, pozwalającą jednocześnie na zwiększenie wydajności w pracy. Coraz więcej firm decyduje się na rozwiązania, które mają zapewnić pracownikom jak najlepsze możliwości rodzinnego spełnienia i zawodowego rozwoju. W praktyce działania te w dużej mierze opierają się na zwiększeniu dostępności do usług opiekuńczych, czyli tworzeniu nowych żłobków i przedszkoli czy finansowaniu wynagrodzeń opiekunek „pracowniczych dzieci”.

ŚRODKI NA ŻŁOBKI

W województwie śląskim środki na wspieranie rozwoju warunków do pogodzenia życia zawodowego i prywatnego można pozyskać w ramach Działania 8.1 RPO WSL 2014-2020. Aktualnie trwa już ocena wniosków złożonych w konkursie w ramach Poddziałania 8.1.3 *Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat*. Zainteresowani mogli starać się o dotacje aż na cztery typy projektów. Pierwszy dotyczył tworzenia i funk-

cjonowania podmiotów opieki nad dzieckiem do lat 3, w tym żłobków (m.in. przyzakładowych), klubów dziecięcych i punktów dziennej opieki. Kolejny związany był z tworzeniem miejsc w już istniejących placówkach pełniących pieczę nad najmłodszymi. Na finansową pomoc liczyć mogły też inne przedsięwzięcia (zapisane w ustawie o opiece nad dziećmi do lat 3), takie jak sprawowanie opieki przez nianię lub przez opiekuna dziennego. Wnioskodawcy musieli jednak pamiętać, że usługi niani mogą być jedynie elementem uzupełniającym tworzenie instytucjonalnych form pieczy. Wreszcie dotacje przeznaczyć można było na pokrycie kosztów związanych z bieżącym świadczeniem usług opiekuńczych nad dziećmi osób znajdujących się w trudnej sytuacji (dla których obowiązki wychowania potomstwa stanowi barierę w dostępie do rynku pracy). Warunkiem, który musieli zadeklarować wnioskodawcy przy każdym typie projektu, jest zachowanie utworzonych miejsc opieki przez okres co najmniej dwóch lat od daty zakończenia realizacji projektu.

Zainteresowanie naborem było spore – wpłynęły aż 54 wnioski. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi w marcu 2018 roku. Do rozdysponowania jest ponad 37 mln zł. Grupą docelową przedsięwzięć, które zgłoszone zostały do dofinansowania, są osoby zajmujące się wychowaniem kilkulatek (do lat 3), w szczególności pracownicy firm podejmujący pracę po przerwie związanej z urodzeniem dziecka, a także nieaktywni zawodowo. Odbiorcami wsparcia są również osoby zatrudnione, wychowujące dzieci do lat 3.

Kolejny konkurs w ramach Poddziałania 8.1.3 ogłoszony zostanie w marcu 2018 r. Do wydania będzie tym razem blisko 45 mln zł.

Szczegółowe informacje o konkursie wraz z regulaminem, a także wyniki, można znaleźć na stronie: rpo.slaskie.pl w zakładce „Zobacz ogłoszenia i wyniki naborów wniosków”. ■

Coraz więcej firm decyduje się na rozwiązania, które mają zapewnić pracownikom jak najlepsze możliwości rodzinnego spełnienia i zawodowego rozwoju.

Klub Dziecięcy „Karol” w Pisarzowicach

RODZICIELSTWO KONTRA PRACA

Wiele młodych mam chciałoby połączyć pracę zawodową z wychowaniem dziecka. Oczywiście jest to możliwe, choć trudne. Nie każda rodzina może bowiem liczyć na pomoc babci czy opłacić nianię. Pomóc mogą Fundusze Europejskie, które wspierają przedsięwzięcia umożliwiające pogodzenie życia prywatnego z pracą.

ŚWIETNA INICJATYWNA

Dążenie do osobistego rozwoju, realizacja i sprawdzenie się na różnych frontach, wreszcie – korzyści finansowe. To czynniki, które motywują mamy do podjęcia pracy zawodowej. W Pisarzowicach, małej miejscowości położonej niedaleko Bielska-Białej, kilkanaście mam mogło już zrealizować marzenia o powrocie do pracy. Było to możliwe, gdyż gmina wspólnie z przedszkolem sięgnęła po środki unijne. Dzięki świetnej inicjatywie powstało wyjątkowe miejsce – dziecięcy klub.

W ramach projektu „Klub Dziecięcy Karol w Pisarzowicach” wyremontowano i zagospodarowano nieużywane pomieszczenia w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej oraz wyposażono je w niezbędny sprzęt. Placówka ruszyła 16 października 2016 roku.

– Udało się stworzyć miejsce dla 20 dzieci w wieku od jednego do trzech lat. Efekt? Odkąd działa Klub, już 18 mam znalazło zatrudnienie i może realizować się również na gruncie zawodowym – mówi **Grażyna Jurasz**, dyrektor placówki w Pisarzowicach.

W czasie, gdy mamy pracują, dzieciaki spędzają czas w naprawdę przyjaznym miejscu. Nowocześnie wyposażony

klub przygotował dla maluszków dużą salę zabaw. Do ich dyspozycji jest też ogródek z huśtawkami i piaskownicą. Nad bezpieczeństwem dzieci czuwają cztery opiekunki.

W przyszłości Klub planuje rozszerzenie swojej oferty m.in. o zajęcia logopedyczne. Niewykluczone, że powstaną także dodatkowe miejsca dla dzieci.

– Nasz projekt okazał się „strzałem w dziesiątkę”. Młode mamy mogą podjąć pracę zawodową i rozwijać karierę, mając pewność, że ich pociechy są w tym czasie pod dobrą opieką. Jestem przekonana, że zorganizowanie kolejnego Klubu spotkałoby się z dużym zainteresowaniem – mówi Grażyna Jurasz.

Klub czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30-16.30, przez cały rok.

Projekt „Klub Dziecięcy Karol w Pisarzowicach” zrealizowano w ramach Działania 8.1 *Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego*. Całkowita wartość projektu to ponad 450 tys. zł, z czego dofinansowanie z UE to kwota ponad 350 tys. zł. ■

ŚLĄSKIE INWESTUJE W KADRY

Ponad 53 tys. pracowników województwa śląskiego będzie mogło podnieść swoje zawodowe kompetencje. Na ten cel do 2020 r. zarezerwowano największą alokację w kraju – ponad 425 mln zł. Przedsiębiorcy mogą korzystać ze szkoleń dostępnych w Bazie Usług Rozwojowych. Ich finansowaniem zajmują się władze województwa za pośrednictwem wybranych operatorów. Kolejni wybrani zostaną w konkursie, który aktualnie prowadzi Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach.

BAZA SZKOLEŃ

Na przedsiębiorców z sektora MŚP, zainteresowanych szkoleniami pracowników, już dziś czeka w Bazie Usług Rozwojowych (BUR) ponad 15 tysięcy ofert. Umieszczane są tam tylko usługi realizowane przez zweryfikowane firmy, instytucje szkoleniowe i doradcze. Jeśli pracodawca nie znajdzie kursu, którego poszukuje, może zamówić usługę szkoleniową „szytą na miarę”. Co to oznacza w praktyce? Przedsiębiorca umieszcza w systemie ogłoszenie o indywidualnym zapotrzebowaniu, a firmy szkoleniowe przygotowują ofertę odpowiadającą tym potrzebom.

W Śląskiem szkolenia dla pracowników ramach BUR współfinansowane są z RPO WSL 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Dotacje rozdzielane są w Podmiotowym Systemie Finansowania usług

rozwojowych (PSF). Zajmują się tym operatorzy wybrani w dotychczas ogłoszonych konkursach, których rolą jest całościowa obsługa wsparcia – od przyjęcia wniosku aż do rozliczenia dofinansowania. Aktualnie w naszym regionie jest ich sześciu. To nie koniec. Kolejni wybrani zostaną w ramach naboru z Poddziałania 8.2.3 *Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa*, które aktualnie prowadzi Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach. O środki mogą starać się wszystkie podmioty, z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych). Wnioski można składać do 29 grudnia br. Rozstrzygnięcie konkursu planowane jest na czerwiec 2018 r. Tym razem do rozdysponowania jest ponad 48,5 mln zł!

SZEROKI WACHLARZ WSPARCIA

Grupą docelową jest kadra zarządzająca oraz pracownicy przedsiębiorstw sektora MŚP. Z unijnej pomocy nie będą mogły korzystać duże firmy zatrudniające co najmniej 250 pracowników oraz osiągające roczny obrót przekraczający 50 milionów euro. Dotacje przeznaczone zostaną na dostarczanie usług rozwojowych doradczych zgodnych z potrzebami przedsiębiorstwa. Pieniądże pójdą też na wspieranie rozwoju kwalifikacji pracowników zgodnie z potrzebami pracodawców. Wsparcie pokrywa od 50 do 80% wartości usługi. Limit dofinansowania dla jednego przedsiębiorcy jest zależny od liczby pracowników w jego przedsiębiorstwie i wynosi maksymalnie 100 tys. zł.

Szczegółowe informacje o konkursie: rpo.wup-katowice.pl w zakładce „Zobacz ogłoszenia i wyniki naborów wniosków”. Więcej o PSF i operatorach w zakładce „Dofinansowanie na szkolenia dla firm i pracowników”. ■

OPERATORZY USŁUG ROZWOJOWYCH WYBRANI PRZEZ WUP W KATOWICACH

Fundusz Górnos Śląski S.A.

Centrum Szkoleniowo-Doradcze Dr Piotr Kurnicki sp.k.

Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.

Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Gliwicach

Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach

Górnos Śląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.

Obrazy licencjonowane przez Depositphotos.com / Karina S. / iStock

BEZCENNE SZKOLENIA

Stałe podnoszenie umiejętności i wiedzy jest koniecznością dla każdego przedsiębiorcy, który chce utrzymać się na rynku. Dotyczy to wszystkich branż, także kosmetycznej. Wie o tym Aleksandra Karaś z Tychów, właścicielka dwóch salonów piękności. Dlatego, wraz ze swoimi pracownikami, wzięła udział w szkoleniach zawodowych. Pomogły im w tym unijne fundusze.

TRZEBA SIĘ ROZWIJAĆ

Studio urody „Rychtuj się” powstało w 2014 roku w Rudzie Śląskiej. Stworzyła je Aleksandra Karaś – po kilku latach pracy w innych salonach, postanowiła spróbować sił we własnej działalności. Chciała rozwijać się zawodowo, co – jak mówi – w jej poprzednich miejscach pracy nie było możliwe.

Pomysł okazał się trafiony. Poszło tak dobrze, że wkrótce pani Aleksandra otworzyła drugi salon, tym razem w Tychach, swoim rodzinnym mieście.

– Od początku zdawałam sobie sprawę, że muszę się rozwijać. Wiedziałam, że aby urozmaicić ofertę, stale powinnam uczyć się nowych rzeczy. Dlatego bez wahania zaczęłam korzystać ze szkoleń, do których zachęcałam także moje pracownice – mówi.

Poszukując kursów, które mogły podnieść jej kwalifikacje, pani Aleksandra trafiła na firmę Tremonti, specjalizującą się w organizacji szkoleń zawodowych. Ta zaoferowała, dostępny w ramach Bazy Usług Rozwojowych, kurs makijażu permanentnego.

– Poprzednie kursy, w których brałam udział, nie były idealne. Współpraca z prowadzącymi się nie układała, zajęcia nie były prowadzone w atrakcyjny sposób, a przekazywa-

ne treści czasem okazywały się po prostu przestarzałe. Tym razem jest inaczej i mogę powiedzieć, że jestem zachwycona kursem. Trenerzy mają ogromną wiedzę w dziedzinie makijażu permanentnego. Odpowiadają na wszystkie nasze pytania i wątpliwości – mówi Aleksandra Karaś.

Rozwój własnych umiejętności to tylko jedna z zalet uczestnictwa w szkoleniu. Dzięki kursowi Studio urody „Rychtuj się” będzie mogło poszerzyć swoją ofertę o kolejne usługi, tym samym poprawiając swoją pozycję na rynku kosmetycznym.

– Warto poświęcić czas na udział w takich projektach. To wspaniała szansa na rozwój własnej działalności. Nie mogę się doczekać, kiedy będę mogła zaoferować moim klientkom nowe usługi – mówi właścicielka salonów piękności.

Usługa, dostępna w Bazie Usług Rozwojowych, współfinansowana była z Europejskiego Funduszu Społecznego. Łączny koszt obu stopni szkolenia wyniósł prawie 6,5 tys. zł. Pani Aleksandra z własnej kieszeni musiała pokryć zaledwie jedną czwartą kwoty. ■

DW

KTO PYTA, MNIEJ BŁĄDZI

Zainteresowani informacjami na temat unijnego wsparcia mogą zgłaszać się do Punktów Informacji Funduszy Europejskich. Pracownicy punktów udzielą informacji związanych z procedurą pozyskiwania unijnych funduszy.

odpowiada
Aleksander Jokel
konsultant PIFE

Działanie 3.2. Innowacje w MŚP

■ Jak należy rozumieć pojęcie współpracy z jednostką B+R?

Jest to sytuacja, w której Wnioskodawca oraz jednostka B+R współpracowały/współpracują jako niezależne strony na rzecz wymiany wiedzy lub technologii albo w celu osiągnięcia wspólnego celu.

Źródło: Regulamin konkursu, SZOOP RPO WSL

■ Czy jest możliwość uzyskania wsparcia ramach Działania 3.2 na działalność przeznaczoną na produkcję paliwa alternatywnego z odpadów?

Nie, w związku z tym, że pomoc w ramach Działania 3.2 udzielana będzie w oparciu o art. 14 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym. W zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu do wsparcia nie kwalifikują się m.in. projekty dotyczące sektora wytwarzania, dystrybucji i infrastruktury energetycznej, w tym również produkcja paliwa alternatywnego z odpadów, produkcja biomasy, zagospodarowanie odpadów ze skutkiem pozyskania energii (np. spalarnia odpadów).

Źródło: Regulamin konkursu, SZOOP RPO WSL

■ Jaki zakres wykluczeń obowiązuje w aktualnym konkursie ogłoszonym dla Działania 3.2?

Działalności wykluczone z możliwości uzyskania wsparcia zostały wskazane w dokumencie Definicje sektorów

działalności gospodarczych wykluczonych z możliwości ubiegania się o wsparcie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 udzielanego na zasadach regionalnej pomocy inwestycyjnej, uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym.

Źródło: Regulamin konkursu, SZOOP RPO WSL

odpowiada
Justyna Fortunka
konsultantka PIFE

Działanie 3.3. Technologie informacyjno-komunikacyjne w działalności gospodarczej

■ Czy w ramach konkursu 3.3 możliwe jest stworzenie e-usługi i jej udostępnianie za pośrednictwem platformy internetowej? Projekt polegałby na zaoferowaniu innowacyjnej e-usługi, której wykorzystanie przez przedsiębiorców umożliwiłoby zoptymalizowanie procesów biznesowych zachodzących w firmach korzystających z tej usługi. Jednakże sama e-usługa nie zostałaby wdrożona do działalności Wnioskodawcy. Wnioskodawca zarabiałaby dzięki udostępnianiu usługi i opłacie abonamentowej z tytułu jej udostępniania.

Wnioskodawcy mogą składać wnioski o wsparcie w ramach typu projektu „Wdrożenie nowoczesnych rozwiązań Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych w procesach biznesowych przedsiębiorstw.”

Współfinansowane będą inwestycje mające na celu wprowadzenie, rozbudowanie lub zmodernizowanie modelu gospodarki elektronicznej. W wyniku realizacji projektu Wnioskodawcy będą mogli prowadzić zarządcze, operacyjne oraz pomocnicze procesy biznesowe w oparciu o najnowsze rozwiązania informacyjno-komunikacyjne, dzięki czemu nastąpi automatyzacja oraz optymalizacja m.in. zawierania kontraktów, przesyłania dokumentów, pozyskiwania nowych kontaktów, planowania, zarządzania informacją, zasobami, finansami oraz sprzedaży. Wspierane będą inwestycje, w wyniku których Wnioskodawcy będą mogli prowadzić sprzedaż produktów i usług w internecie, świadczyć e-usługi, współpracować z innymi przedsiębiorstwami w oparciu o nowoczesne rozwiązania teleinformatyczne oraz implementować lub modernizować pozostałe procesy biznesowe przy wykorzystaniu TIK. Wspierane przedsięwzięcia muszą prowadzić do zastosowania rozwiązań TIK wpisujących się co najmniej w jeden z następujących modeli: B2B, B2C, B2E, C2C.

Źródło: Regulamin konkursu, SZOOP RPO WSL

■ Projekt polega na świadczeniu dostawy usług internetowych w oparciu o sieć szerokopasmową – czy mogą ubiegać się o jego wsparcie w ramach Działania 3.3?

Przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do wsparcia w ramach Działania 3.3. Brak możliwości wsparcia powyższego projektu wynika m.in. z przyjętych kategorii interwencji

dla przedmiotowych działań (nie przewidziano udzielania wsparcia w ramach następujących kategorii interwencji 046 szybka sieć szerokopasmowa, 047 bardzo szybka sieć szerokopasmowa). Wsparcie nie może obejmować dostępu do internetu, a budowa sieci dostępowych planowana jest z poziomu krajowego (Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020).

Źródło: Regulamin konkursu, SZOOP RPO WSL

odpowiada
Łukasz Tofilski
konsultant PIFE

7.4. Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu)

■ Czy osoba oddelegowana przez Wykonawcę wyłonionego w drodze postępowania w trybie zasady konkurencyjności lub rozeznania rynku stanowi personel projektu?

Nie, ponieważ postępowanie o udzielenie zamówienia może bowiem wygrać wykonawca (firma zatrudniająca osoby o kompetencjach wymaganych przez beneficjenta), którego nie można uznać za personel projektu.

Źródło: Regulamin konkursu, SZOOP RPO WSL

■ Czy zapis „Każdy z uczestników projektu musi mieć zagwarantowaną na poziomie wniosku o dofinansowanie możliwość skorzystania ze wszystkich form wsparcia dopuszczonych w ramach przedmiotowego konkursu” należy rozumieć w ten sposób, że dla każdego uczestnika z grupy przewidzianej do objęcia wsparciem w postaci jednorazowych dotacji na założenie działalności gospodarczej należy zaplanować dotację i wsparcie pomostowe, czy należy zapewnić możliwość otrzymania dotacji i wsparcia pomostowego wszystkim uczestnikom projektu, nawet tym, którzy realizują ścieżkę ukierunkowaną na uzyskanie kwalifikacji/kompetencji zawodowych?

Wnioskodawca ma obowiązek założyć w budżecie dla wszystkich osób zaplanowanych do udziału w projekcie wyłącznie koszty doradztwa zawodowego, połączonego z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania. Koszty pozostałych regulaminowych instrumentów wsparcia powinny zostać założone zgodnie z diagnozą przeprowadzoną przez każdego z wnioskodawców. Zapis „Tym samym należy założyć taką samą liczbę dotacji/wsparcia pomostowego po rozpoczęciu działalności gospodarczej, ilu jest założonych uczestników projektu” należy rozumieć jako liczbę dotacji równą liczbie uczestników założonych do otrzymania wsparcia dotacyjnego. W świetle powyższego, nie ma możliwości realizacji obydwu ścieżek wsparcia dla każdej z osób biorących udział w projekcie

Źródło: Regulamin konkursu, SZOOP RPO WS

■ Czy zapisy w p. 2.7.12 Regulaminu konkursu i wymóg złożenia wskazanych w nim załączników dotyczą tylko sytuacji, w której przedsiębiorca ubiega się o pomoc de minimis na własną działalność, nie kiedy wnioskodawca jest wyłącznie operatorem pomocy?

Zapisy w p. 2.7.12 Regulaminu konkursu i wymóg złożenia wskazanych w nim załączników dotyczą tylko sytuacji, w której przedsiębiorca ubiega się o pomoc de minimis na własną działalność, nie kiedy wnioskodawca jest wyłącznie operatorem pomocy.

Źródło: Regulamin konkursu, SZOOP RPO WSL

odpowiada
Kamil Dierżyński
konsultant PIFE

8.1. Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego

■ Jak należy rozumieć „trudną sytuację” rodzica?

Należy przez to rozumieć zbiór cech, które powodują niekorzystną sytuację – np. płeć, status na rynku pracy, wiek, wykształcenie, niepełnosprawności, zagrożenie wykluczeniem społecznym.

Źródło: Regulamin konkursu, SZOOP RPO WSL

■ Czy należy wykazać wszystkie cztery wskaźniki obligatoryjne (co oznacza pkt.2.4.7 Regulaminu Konkursu), czy w zależności od typu projektu wybieramy właściwy wskaźnik?

Dla konkursu RPSL.08.01.03-IZ.01-24-014/15 wymienione wskaźniki są obligatoryjne dla wszystkich Projektodawców, bez względu na charakter grupy docelowej i typ wsparcia.

Źródło: Regulamin konkursu, SZOOP RPO WSL

■ Zgodnie z Regulaminem konkursu, Beneficjent będzie zobowiązany do zachowania trwałości utworzonych w ramach projektu miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu. Od kiedy liczony jest czas – po 12 czy 24 miesiącach?

Beneficjent będzie zobowiązany do zachowania trwałości utworzonych w ramach projektu miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu. Trwałość powinna być rozumiana jako instytucjonalna gotowość miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, do świadczenia usług w ramach utworzonych w projekcie miejsc opieki.

Źródło: Regulamin konkursu, SZOOP RPO WSL

■ Dlaczego wskaźnik rezultatu i produktu jest opisany w czasie przeszłym? Czy te wskaźniki opisuje się już po otrzymaniu dofinansowania (przy rozliczeniu projektu)?

Wskaźniki produktu i rezultatu Wnioskodawca określa na etapie składania wniosku o dofinansowanie. W przypadku wskaźników produktu mierzą one liczbę utworzonych miejsc oraz liczbę rodziców/opiekunów prawnych, którzy uzyskali wsparcie w ramach EFS. Natomiast wskaźniki rezultatu dotyczą oczekiwanych efektów wsparcia ze środków EFS, określają efekty zrealizowanych działań w odniesieniu do osób lub podmiotów, np. w postaci zmiany sytuacji na rynku pracy. Oznacza to, że wskaźniki rezultatu obrazują efekt wsparcia udzielonego danej osobie/podmiotowi.

Źródło: Regulamin konkursu, SZOOP RPO WSL

odpowiada
Justyna Bembenek
konsultantka PIFE

8.2.3. Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa

■ Czy zakup wyposażenia np. laptopów dla pracowników punktów rekrutacyjnych zatrudnionych na umowę o pracę stanowi koszt kwalifikowalny w ramach kosztów bezpośrednich w konkursie nr RPSL.08.02.03-IP.02-24-017/16/?

W ramach konkursu, ze względu na specyfikę projektów operatorskich, dopuszcza się wykazanie poniższych kosztów pozyskania przedsiębiorstw oraz koszty monitoringu i kontroli jako kosztów bezpośrednich:

- koszty wynagrodzenia (lub zlecenia) osób wykonujących bezpośrednio rozmowy z potencjalnymi zainteresowanymi przedsiębiorcami (w tym koszty dojazdu, delegacji, kosztów administracyjnych) jedynie w zakresie pomocy w wypełnieniu dokumentów rekrutacyjnych, formularzy, wypełnieniu umowy, również w sytuacji, gdy potencjalnie zainteresowany przedsiębiorca nie złoży dokumentów rekrutacyjnych, nie podpisze umowy koszty są kwalifikowalne. Od momentu podpisania umowy z danym przedsiębiorstwem, kontakt z nim stanowi koszty pośrednie i dla rozgraniczenia kosztów pośrednich i bezpośrednich obsługą po podpisaniu umowy powinni zajmować się doradcy klienta lub personel, który nie jest w tym samym czasie finansowany z kosztów bezpośrednich związanych z pozyskiwaniem przedsiębiorstw. Koszty pracy koordynatora lub kierownika osób zajmujących się pozyskaniem przedsiębiorców są kosztami pośrednimi.
- koszty wynagrodzenia (lub zlecenia) kontrolerów usług rozwojowych (w tym koszty bezpośrednio związane z procesem kontroli m.in. koszty dojazdu, koszty administracyjne etc.). Równocześnie podkreślić należy, że koszty pracy koordynatora lub kierownika kontroli są kosztami pośrednimi. Zatem zakup wyposażenia stanowiska pracy pracownika punktu rekrutacyjnego np. laptopa nie jest wydatkiem kwalifikowanym w kosztach bezpośrednich.

Źródło: Źródło: Regulamin konkursu, SZOOP RPO WSL

EFS-OWE ŚLĄSKIE

Szanse i wyzwania w pozyskiwaniu oraz realizacji projektów z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Małgorzata Ochęduszek-Ludwik
Członek Zarządu
Województwa Śląskiego

Mając na uwadze duże zapotrzebowanie informacyjne w zakresie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego, śląska sieć Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich (PIFE) przy współpracy z Wydziałem EFS Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 oraz samorządami z terenu województwa śląskiego, zorganizowała wyjazdowe spotkania informacyjne we wszystkich subregionach.

Spotkania skierowano zarówno do podmiotów chcących pozyskać Fundusze Europejskie, jak i do podmiotów, które otrzymały już dofinansowanie na realizację projektu. Łącznie od marca do grudnia 2017 roku odbyły się 24 spotkania na terenie regionu. Ich tematyka obejmowała zagadnienia dotyczące możliwości pozyskania dofinansowania z krajowego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) oraz tematykę pozyskiwania oraz realizacji projektów z EFS w ramach RPO WSL 2014-2020.

Do zadań Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) należy w szczególności rozwój społeczeństwa w UE. Jego zasoby finansowe inwestuje się w ludzi, szczególnie poprzez zwiększanie ich szans zatrudnienia i kształcenia, a także podejmując działania z zakresu włączenia społecznego.

Serdecznie dziękuję za uczestnictwo w spotkaniach wszystkim zainteresowanym pozyskiwaniem środków z Funduszy Europejskich. W związku z ogromnym zainteresowaniem mieszkańców województwa śląskiego naszymi spotkaniami, od nowego roku uruchomimy kolejną edycję i korzystając z okazji, serdecznie zapraszam do wzięcia w niej udziału. ■

Małgorzata Ochęduszek-Ludwik

ZMIANY W ZASADACH OZNACZANIA PROJEKTÓW

Realizatorów projektów unijnych już od 1 stycznia 2018 r. czekają istotne zmiany związane z zasadami oznaczania projektów. Główna modyfikacja polega na dodaniu barw Polski do obowiązkowego zestawu znaków.

TO MUSISZ WIEDZIEĆ

Zgodnie z nowymi wytycznymi, barwy Rzeczypospolitej Polskiej mogą występować tylko w wersji pełnokolorowej (zgodnie z ustawą o symbolach państwowych, barwami Rzeczypospolitej Polskiej są kolory biały i czerwony). Nowy zestaw znaków Funduszy Europejskich z kolorami naszego kraju i logo UE musi pojawić się na takich materiałach jak: tablice informacyjne i pamiątkowe, plakaty, billboardy, tabliczki i naklejki informacyjne; strony internetowe, publikacje elektroniczne np. materiały video, animacje, prezentacje, newslettery, mailing, publikacje i materiały drukowane (np. foldery, informatory, certyfikaty, zaświadczenia, dyplomy, zaproszenia, programy szkoleń, itp.), korespondencja drukowana (jeśli papier firmowy jest wykonany w wersji kolorowej), materiały brandingowe i wystawowe (np. baner, stand, roll-up, ścianki, namioty i stoiska wystawowe, itp.), materiały promocyjne (gadżety).

W przypadku zastosowania wersji achromatycznej i monochromatycznej, nie umieszcza się znaku barw RP.

W sytuacji, kiedy nie ma możliwości technicznych zastosowania oznaczeń pełnokolorowych (ze względu np. na materiał, z którego wykonano przedmiot lub znacznie podniesienie kosztów realizacji), nie ma obowiązku umieszczania znaku.

Nowe zasady uregulowane zostały i dokładnie opisane w zmodyfikowanej Księdze Identyfikacji Wizualnej znaku marki Funduszy Europejskich i znaków programów polityki spójności na lata 2014-2020 oraz w Podręczniku wnioskodawcy i beneficjenta programów polityki spójności 2014-2020 w zakresie informacji i promocji. Powyższe dokumenty będą obowiązywały wszystkich beneficjentów, którzy podpiszą umowy o dofinansowanie 1 stycznia 2018 r. lub później.

Wzory z właściwymi oznaczeniami można znaleźć na stronie internetowej rpo.slaskie.pl. Dostępne są tam też gotowe wzory plakatów i tablic, z których można skorzystać. Poniżej przedstawiamy przykładowe zestawienia nowo obowiązujących znaków: ■

DW

Znak Funduszy Europejskich (FE)	Znak barw Rzeczypospolitej Polskiej (znak barw RP)	Oficjalne logo promocyjne Województwa Śląskiego	Znak Unii Europejskiej (UE)
złożony z symbolu graficznego, nazwy Fundusze Europejskie oraz nazwy programu, z którego w części lub w całości finansowany jest Twój projekt.	złożony z barw RP oraz nazwy „Rzeczpospolita Polska”.	złożone z sygnetu (litera S składająca się z czterech elementów) oraz napisu „Śląskie.”	złożony z flagi UE, napisu Unia Europejska i nazwy funduszu, który współfinansuje Twój projekt.

Przykładowe zestawienia znaków dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego:

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Główny Punkt Informacyjny w województwie śląskim

ul. Dąbrowskiego 23, parter, sektor C
40-037 Katowice

godziny otwarcia:

poniedziałki: 7.00–17.00

od wtorku do piątku: 7.30–15.30

telefony:

32 77 40 172

32 77 40 193

32 77 40 194

więcej na www.rpo.slaskie.pl